

ZARZĄDZENIE NR 0050.255.2023
BURMISTRZA MIASTA I GMINY MORAWICA
z dnia 16 października 2023 r.

w sprawie przyjęcia diagnozy indywidualnych potrzeb Szkoły Podstawowej im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy w zakresie podnoszenia jakości kształcenia podstawowego

Na podstawie art. 30 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1

1. Zatwierdzam diagnozę indywidualnych potrzeb Szkoły Podstawowej im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy w zakresie podnoszenia jakości kształcenia, dla której Miasto i Gmina Morawica jest organem prowadzącym.
2. Diagnoza, o której mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Diagnoza indywidualnych potrzeb dla Szkoły Podstawowej im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Miasta i Gminy Morawica.

§ 3

Wykonanie zarządzenia powierza się Dyrektorowi Szkoły Podstawowej im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy, dla której Miasto i Gmina Morawica jest organem prowadzącym.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

BURMISTRZ

Marian Buras

SZKOŁA PODSTAWOWA
im. Ks. Piotra Ściegiennego
w BILCZY
Bilcza, ul. Szkolna 2
26-026 Morawica

DIAGNOZA INDYWIDUALNYCH POTRZEB
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. KS. PIOTRA ŚCIEGIENNEGO
W BILCZY

w zakresie podnoszenia jakości kształcenia
podstawowego

Bilcza, październik 2023

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Cel diagnozy.....	4
3. Opis obszaru problemowego	4
4. Opis bazy dydaktycznej szkoły	6
5. Charakterystyka uczniów szkoły	11
6. Charakterystyka kadry pedagogicznej	14
7. Wyniki egzaminu ósmoklasisty	17
8. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	26
9. Analiza SWOT	30
10. Główne problemy szkoły i nauczycieli w kształtowaniu u uczniów kompetencji kluczowych – diagnoza	36
10.1. Problemy edukacyjne uczniów	36
10.2. Problemy szkoły i nauczycieli w kształtowaniu u uczniów kompetencji kluczowych	38
11. Diagnoza potrzeb	40
11.1 Potrzeby rodziców w zakresie zajęć dodatkowych	41
11.2 Potrzeby uczniów w zakresie zajęć dodatkowych	44
11.3 Zapotrzebowanie szkoły w zakresie cyfryzacji i rozwoju kompetencji cyfrowych	50
12. Wnioski z diagnozy - podsumowanie	52
13. Kształtowanie i rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych – rekomendacje	53
13.1 Cele wsparcia	53
13.2 Środki do realizacji założonych celów – zakres wsparcia	54
13.3 Docelowe grupy wsparcia	56

1. WPROWADZENIE

Diagnoza zapotrzebowania Szkoły Podstawowej im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy w zakresie podnoszenia jakości kształcenia podstawowego, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju kompetencji kluczowych (czyli umiejętności podstawowych i przekrojowych) u uczniów oraz podnoszenia kompetencji kadry nauczycielskiej, ma na celu określenie indywidualnych potrzeb uczniów, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli oraz kadry zarządzającej w powyższym zakresie.

Diagnoza obejmować będzie głównie analizę potrzeb pod kątem:

- a) wsparcia uczniów szkół podstawowych m. in. poprzez zajęcia dodatkowe ukierunkowane na rozwijanie umiejętności podstawowych i przekrojowych, działania dwujęzyczne, edukację ekologiczną, zajęcia w ramach działań antydyskryminacyjnych, zajęcia psychologiczno-pedagogiczne, doradztwo zawodowe, wsparcie w zakresie edukacji włączającej (upowszechnianie modelu np. Przestrzeń dostępnej szkoły lub wspieranie procesu transformacji szkolnictwa specjalnego);
- b) podnoszenia kompetencji kadry nauczycielskiej/doradców zawodowych m.in: w zakresie pracy z uczniami o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, w zakresie zapobiegania przemocy;
- c) sprzętu niezbędnego do podniesienia jakości kształcenia podstawowego.

Diagnoza została oparta na :

- a) analizie danych zastanych w szkole tzw. desk research (liczba uczniów w podziale na klasy, płeć, niepełnosprawność),
- b) analizie średnich wyników w powiatach, gminach i szkołach województwa świętokrzyskiego z egzaminów ośmioklasisty
- c) analizie aktualnych zajęć pozalekcyjnych,
- d) inwentaryzacji bazy dydaktycznej szkoły (pracowni przedmiotowych i narzędzi TIK),
- e) badaniach ankietowych wśród nauczycieli, rodziców lub opiekunów uczniów oraz uczniów klas IV-VIII przeprowadzonych w dniach 21.09-03.10.2023r.,
- f) wywiadach nieustrukturyzowanych z uczniami, dyrektorem szkoły, nauczycielami, radą rodziców,
- g) samoocenie dokonanej w dniach 25.09-03.10.2023 narzędziem *SELFIE*, które gromadzi opinie uczniów, nauczycieli i kadry zarządzającej Szkołą na temat wykorzystania technologii cyfrowych.

2. CEL DIAGNOZY

W ramach niniejszej diagnozy potrzeb w Szkole Podstawowej im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy zdefiniowano grupy interesariuszy związanych z podnoszeniem jakości kształcenia podstawowego, określono aktualną sytuację grupy docelowej (uczniów i nauczycieli) oraz problemy, które są możliwe do zniwelowania różnymi rodzajami interwencji. Diagnoza obejmuje zdefiniowane cele oraz zapotrzebowanie na różne formy aktywności i rozwoju w sferze edukacji i kształcenia uczniów a także doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Ostatnia część diagnozy zawiera wnioski i rekomendacje, dotyczące sposobu i zakresu wsparcia, które ma służyć rozwiązaniu problemów grupy docelowej.

Celem przeprowadzenia diagnozy jest określenie stanu zasobów oraz potrzeb szkoły, uczniów, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli, a także ustalenie jakości wyposażenia placówki, które są niezbędne do właściwego kształcenia i wychowania dzieci.

3. OPIS OBSZARU PROBLEMOWEGO

Bilcza jest to wieś w Polsce położona w województwie świętokrzyskim, w powiecie kieleckim, w gminie Morawica. Wieś graniczy bezpośrednio od południa z miastem Kielce i jest od niego oddalona o 9 km.

Szkoła Podstawowa im. ks. Piotr Ściegiennego w Bilczy istnieje od roku ok. 1823. Pierwsza wzmianka o jej istnieniu znajduje się w książce A. Sowińskiego zatytułowanej "Ściegienny". Autor wspomina, że w tym właśnie roku Piotr Ściegienny: "Przyjął stanowisko nauczyciela w świeżo uformowanej szkółce ludowej...." Najstarszym znajdującym się w posiadaniu szkoły dokumentem jest pochodząca z roku szkolnego 1920/21 Księga Główna. Natomiast szkoła z prawdziwego zdarzenia, już nie w chłopskiej izbie, ale w budynku po dawnej karczmie, istnieje od 1866 roku. Obecnie Szkoła Podstawowa im. ks. Piotr Ściegiennego jest placówką ogólnodostępną usytuowaną na obszarze wiejskim w obszarze województwa świętokrzyskiego, w powiecie kieleckim, w gminie Morawica, działającą samodzielnie. Szkoła funkcjonuje na mocy „*Uchwały nr XX/X/325/17 Rady Miejskiej w Morawicy z dnia 30 marca 2017 roku w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego*”. Organem prowadzącym dla szkoły jest Gmina Morawica. Do obwodu szkoły należą miejscowości: Bilcza, Kuby Młyny, Piaseczna Górka i Dyminy.

Podstawowym celem szkoły jest zapewnienie każdemu uczniowi warunków niezbędnych do wszechstronnego rozwoju, przygotowanie uczniów do dojrzałego uczestnictwa w zmieniającym się społeczeństwie, do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich. Szkoła realizuje proces wychowawczy w oparciu o Powszechną Deklarację Praw Człowieka,

Konwencję Praw Dziecka, Prawo oświatowe, Ustawę o systemie Oświaty oraz Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny. Nauczyciele zapewniają dostosowanie treści, metod i organizacji zajęć do możliwości psychofizycznych uczniów. Stwarzają możliwości korzystania z pomocy psychologiczno – pedagogicznej i specjalistycznych form pracy dydaktycznej. Placówka zapewnia możliwość pobierania nauki uczniom z dysfunkcjami poprzez zindywidualizowanie procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęcia rewalidacyjne. Zapewnia opiekę nad uczniami szczególnie uzdolnionymi poprzez otoczenie tych uczniów szczególną troską. W efekcie takich działań uczniowie mogą poszczycić się licznymi osiągnięciami zarówno na regionalnych, jak i ogólnopolskich konkursach, zawodach i festiwalach.

Szkoła dąży do wyrównywania wiedzy i umiejętności uczniów wynikających z różnic środowiskowych dzieci. Zapewnia utrzymanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i wychowania oraz propaguje działania prozdrowotne. Upowszechnia wiedzę ekologiczną oraz kształtuje właściwe postawy wobec problemów ochrony środowiska. Organizuje opiekę uczniom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej i życiowej. Przygotowuje uczniów do wyboru dalszego kierunku kształcenia. Wspomaga wychowawczą rolę rodziny poprzez zapraszanie rodziców do aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły, a także różne formy ich pedagogizacji. Realizuje opracowany przez szkołę program wychowawczo – profilaktyczny, który koncentruje się na takich obszarach jak:

- edukacja zdrowotna
- kształtowanie postaw i relacji społecznych
- wartości, normy, wzory zachowań – kultura
- profilaktyka działań ryzykownych.

W szkole realizowane były programy wychowawczo – profilaktyczne: *Emp@tyczna Klasa*, *Przyjaciele Zippiego*, *Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej*, *Szkółka kolarska w ramach programu SKS*. Celem realizowanych programów jest wzmocnienie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży poprzez: kształtowanie postaw i zachowań społecznie pożądanych, przestrzeganie zasad i norm obowiązujących w szkole i społeczeństwie, wzmocnienie pozytywnych wzorców zachowań, uczenie umiejętności rozwiązywania konfliktów bez agresji, ograniczenie zachowań agresywnych w szkole, w tym cyberprzemocy oraz wskazywanie na szkodliwość używek i ukazywanie zagrożeń, jakie niosą za sobą uzależnienia, propagowanie zdrowego stylu życia i zasad dobrego wychowania.

Szkoła bierze udział w Programie *Owoce i warzywa w szkole* oraz *Szklanka Mleka*. Programy te mają na celu ukształtowanie wśród uczniów trwałego nawyku zdrowego odżywiania

się poprzez udostępnianie dzieciom warzyw, owoców i mleka. Równolegle prowadzone są specjalne działania edukacyjne promujące zdrową dietę oraz styl życia. W szkole funkcjonuje stołówka szkolna, z której korzysta 485 dzieci (z tego dwoje dzieci korzysta z finansowania posiłków przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Morawicy).

Praca dydaktyczna w szkole opiera się na solidnej diagnozie umiejętności i wiedzy uczniów. Diagnozy te nauczyciele uwzględniają w planowaniu realizacji podstawy programowej. Nauczyciele kształtują umiejętności kluczowe z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej. Wprowadzają różne metody i formy pracy. W szkole rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe oraz sytuację społeczną każdego ucznia. Na tej podstawie prowadzone są adekwatne działania edukacyjne. W procesie lekcyjnym widoczna jest indywidualizacja w odniesieniu do każdego ucznia. Szkoła pomaga także przezwycięzać trudności wynikające z ich sytuacji społecznej. Szkoła podejmuje różnorodne działania, w których uczestniczy nie tylko społeczność szkolna, ale także pozostali mieszkańcy wsi. Są to m. in.: Spektakle słowno-muzyczne, Jasełka, Święto Szkoły. Celem tych przedsięwzięć jest m.in. integracja społeczności lokalnej.

Od wielu lat uczniowie szkoły biorą udział w akcjach charytatywnych: *Paczka na święta*, *Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy*, *Sprzątanie świata*, *Udział w akcjach charytatywnych*. Uczniowie w ramach wolontariatu współpracują z „Kolorowym Przedszkolem” Fundacji Kazimierz w Bilczy, szkoła pośredniczy w możliwości odbycia przez uczniów wolontariatu „KS Moravia” Morawica, Biblioteką publiczną w Morawicy, schroniskiem dla zwierząt w Dyminach, oraz Stadniną Koni w Bilczy.

Część rodziców czynnie włącza się w życie szkoły wspomagając wychowawców i nauczycieli w realizacji różnorodnych przedsięwzięć. Zgłaszane przez nich propozycje dotyczące różnych form pracy wychowawczej zawsze są brane pod uwagę w projektowaniu pracy szkoły.

4. OPIS BAZY DYDAKTYCZNEJ SZKOŁY

Budynek Szkoły składa się z dwóch części: z dwukondygnacyjnej części A oraz trzykondygnacyjnej części B (dawny budynek Gimnazjum), piwnicy. Wielkość pomieszczeń i ich stan odpowiada przeznaczeniu, są funkcjonalne, dobrze oświetlone i przestronne.

Szkoła posiada:

- 23 sal lekcyjnych, w tym pracownia chemiczno-fizyczna, pracownia biologiczna, pracownia matematyczna, pracownia historyczna, pracownia geograficzna, języka polskiego;
- multimedialną pracownię językową z 20 stanowiskami słuchawkowymi;

- dwie pracownie komputerowe z 25 stanowiskami komputerowymi w każdej łącznie 50 stanowisk stacjonarnych;
- bibliotekę i czytelnię
- świetlicę dla uczniów;
- dwa pokoje nauczycielskie;
- gabinet pedagoga szkolnego;
- salkę do „cichej” nauki;
- gabinet pielęgniarstwa;
- gabinet stomatologiczny;
- pomieszczenia administracyjne;
- kuchnię,
- stołówkę.

Ponadto:

- wszystkie sale i pracownie szkolne oraz inne pomieszczenia, z których korzystają nauczyciele i pracownicy administracji mają dostęp do Internetu; dostęp do Internetu w szkole jest za pomocą sieci LAN oraz za pomocą WiFi;
- wszystkie sale lekcyjne wyposażone są w projektory multimedialne wraz z głośnikami, które jednak są już mocno zużyte;
- wszystkie sale lekcyjne wyposażone są w tablice interaktywne, w większości są to sprzęty starszej generacji, trzy sale posiadają monitory interaktywne;
- wszyscy nauczyciele przedmiotowcy i wychowawcy szkoły zostali wyposażeni w laptopy zakupione przez szkołę wykorzystywane do pracy w domu (przygotowanie materiałów dydaktycznych) oraz w szkole (wykorzystywanie w pracy z uczniami nowoczesnych technologii informatycznych, często w połączeniu z tablicą multimedialną);
- świetlica szkolna wyposażona jest w jeden monitor dotykowy;
- w szkole funkcjonuje dziennik elektroniczny;
- szkoła posiada własną stronę internetową.

Komputery posiadane przez szkołę w pracowniach komputerowych są w większości przestarzałe. W pierwszej pracowni informatycznej sprzęt komputerowy został zakupiony w 2012 roku a w drugiej pracowni w 2020 roku. Komputery w pierwszej pracowni pracują wolno, często zawieszają się i psują, mają mało pamięci operacyjnej, również inne ich podzespoły posiadają słabe parametry. Większość komputerów nauczycieli oraz jedna pracownia komputerowa posiada programowanie komputerów sprzed 8 i prawie 6 lat jest przestarzała i nie nadaje się do realizacji

podstawy programowej z informatyki. Obecnie komputery stacjonarne nie posiadają wsparcia technicznego ze strony producenta. Częste awarie sprzętu komputerowego powodują, że uczeń nie ma możliwości sprawnie i odpowiednio szybko wykonać polecenia nauczyciela co ma przełożenie na obiektywną ocenę z informatyki czy zajęć komputerowych. Parametry obecnego sprzętu komputerowego oraz lata ciągłej eksploatacji przy szybkim rozwoju technologii informatycznej sprawiają, że komputery nie nadają się do realizacji postawy programowej z informatyki dlatego niezbędna jest ich wymiana oraz dostosowanie liczby komputerów do ilości uczniów w szkole. Utrudnia to również prowadzenie zajęć innych przedmiotów z wykorzystaniem technologii informatycznej i zasobów sieciowych.

Multimedialna pracownia językowa powstała w 2012 roku.

Laptopy, z których korzystają nauczyciele zostały zakupione przez szkołę w 2012 roku (od 2016 roku kilkanaście sztuk zostało wymienionych ze względu na zużycie sprzętu oraz 2 2020 roku otrzymaliśmy, 16 szt. z projektu Cyfrowa Szkoła). Są już mocno zużyte i obecnie zaczynają sprawiać co raz większy kłopot. Często się zawieszają, pracują wolno oraz wysiadają im dyski twarde. Mają zbyt mało pamięci operacyjnej, aby móc na nich efektywnie pracować z oprogramowaniem do tablic interaktywnych.

Dzięki pozyskaniu nowych pracowni komputerowych odnowimy infrastrukturę edukacyjną szkoły. Pozwoli to na rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie TIK, podniesie poziom atrakcyjności procesu nauczania poprzez wykorzystanie komputerowych programów edukacyjnych, lekcji z wykorzystaniem zasobów Internetu oraz prezentacji multimedialnych. Ważnym elementem jest również szybkość przetwarzania i pobierania informacji. Nowoczesne oprogramowanie multimedialne będzie zgodne z obecnymi trendami oraz oczekiwaniami młodzieży co do formy przekazu wiedzy.

Tab. 1. Baza szkoły. Liczba komputerów.

Komputery	Liczba	Z dostępem do Internetu
Wykorzystywane do celów dydaktycznych	40	40
W bibliotece szkolnej	1	1
Pozostałe komputery w szkole	50	50

Źródła własne

Tab. 2. Baza dydaktyczna Szkoły Podstawowej im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy. Sprzęt TIK.

Wyposażenie	Rok zakupu	Ilość
Kamera SONY	2003	1
Telewizor Panasonic	2006	1
Rzutnik NoboHorizon	1999	1
Radiomagnetofon PHILIPS	2007	1
Telewizor 1	2009	1
Telewizor 2	2009	1
Drukarka HP LJ 1010	2001	1
Drukarka HP DJ 1460	2007	1
Komputer-serwer Actina ASerwer, Klawiatura Actina 1200, Mysz optyczna Actina 3000	2008	1
Sieciowa drukarka laserowa HP Laser Jet P2015n	2008	1
Wideoprojektor Beng Corporation	2008	1
Drukarka HP Desk Jet 3560	2007	1
Tablica interaktywna	2009	1
NooteBook	2009	1
Tablica SMART Board Interactive z oprogramowaniem	2010	6
	2011	3
	2012	2
	2016	1
Projektor Hitachi	2010	5
	2012	1
Projektor Sanyo	2010	3
Wizualizer CP135	2010	2
Tablica interaktywna Eno	2011	3
Projektor V260	2011	1
Projektor EPSON+ekran	2011	1
Projektor multimedialny NEC	2011	2
Laptop Asus K56CB	2014	1
Laptop Asus AJO	2013	1
Drukarka HP Cp1025	2014	1
Komputer Perfektus S Pupil 4160	2014	20
Komputer Perfektus Office	2013	4
Ekran Perfekta Cristal Line	2015	1

Tablica interaktywna TT-Board	2018	3
Monitor interaktywny MyBoard	2018	1
Tablet HUAWEI	2018	2
Kserokopiarka CANON	2019	1
Drukarka OKI	2019	1
Drukarka 3D SKRIWARE	2020	1
Monitor Samsung	2006	9
Kopiarko-drukarka Toshiba e-studio 165	2006	1
Laptop Asus B50A+MS Office	2010	2
Zestaw komputer stacjonarny	2011	1
	2016	2
	2018	1
Notebook Dell	2012	2
Notebook Lenovo	2015	5
	2016	1
	2017	8
Notebook Lenovo Think Pad	2016	8
Urządzenie wielofunkcyjne Kyocera	2012	2
Tablica interaktywna Touchboard	2012	4
Projektor SONY	2012	5
Głośniki Mediatech	2012	5
Wizualizer Aver F30	2012	7
System Testico	2012	3
Komputer Hons	2013	1
Projektor Vivitek	2013	1
	2016	3
Tablica interaktywna Esprit	2016	1
Projektor NEC	2017	1
Laptop hp	2020	16
Laptop dla uchodźców asus	2023	18
Monitor interaktywny	2020	2
	2023	2
Kserokopiarka Toshiba	2023	1
Rzutnik	2023	2

Źródła własne

Przedstawione w tabeli wyposażenie szkoły w sprzęt TIK jest dalece niewystarczające i uniemożliwia funkcjonowanie placówki szkolnej zgodnie z obowiązującymi standardami.

5. CHARAKTERYSTYKA UCZNIÓW SZKOŁY

Obecnie do Szkoły Podstawowej w Bilczy uczęszcza 571 uczniów. Szkoła Podstawowa im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy jako szkoła obwodowa skupia dzieci z różnych środowisk. Część dzieci pochodzi z rodzin mieszkających do niedawna w Kielcach. Do szkoły chodzą też uczniowie narodowości bułgarskiej oraz ukraińskiej. Reszta uczniów pochodzi z rodzin o utrudnionym dostępie do nowych technologii. Specyfika położenia miejscowości (oddalenie od miasta tylko o 9 km) powoduje, że można zaobserwować znaczące różnice w dostępie do TIK wśród uczniów pochodzących z różnych środowisk. Obecnie struktura i liczebność klas w Szkole Podstawowej w Bilczy przedstawia się następująco:

Tab. 3. Struktura i liczebność klas w Szkole Podstawowej im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy.

Lp.	Klasa	Dziewczynki	Chłopcy	Razem
1.	I a	7	12	19
2.	I b	6	14	20
3.	I c	12	8	20
4.	I d	16	4	20
5.	II a	10	15	25
6.	II b	14	8	22
7.	II c	11	13	24
8.	III a	10	8	18
9.	III b	8	9	17
10.	III c	8	16	24
11.	III d	7	9	16
12.	IV a	14	9	23
13.	IV b	12	12	24
14.	IV c	8	14	22
15.	V a	9	12	21
16.	V b	9	11	20
17.	V c	3	13	16
18.	V d	11	10	21

19.	VI a	10	12	22
20.	VI b	12	9	21
21.	VI c	6	13	19
22.	VI d	15	9	24
23.	VII a	12	18	30
24.	VII b	14	13	27
25.	VII c	10	14	24
26.	VIII a	8	14	22
27.	VIII b	10	7	17
Razem		272	306	578

Do szkoły autobusem szkolnym dowożonych jest 123 uczniów. Ze stołówki szkolnej korzysta 357 uczniów. Do szkoły uczęszczają również uczniowie którzy:

- posiadają orzeczenie o niepełnosprawności ruchowej – 1 dziecko (1 chłopiec)
- posiadają opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej dotyczącą specyficznych trudności w uczeniu się – (14 dziewczynek i 37 chłopców)
- posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (3 dziewczynki i 10 chłopców)

Szczegółowa struktura uczniów z dysfunkcjami przedstawia się następująco:

Tab. 4. Uczniowie posiadający orzeczenie o niepełnosprawności i orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego w Szkole Podstawowej im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy. Podział ze względu na rodzaj niepełnosprawności i klasę.

Lp.	Klasa	Przyczyna niepełnosprawności
1.	II Dziew.	01-U 10N
2.	II Chłopiec	05 - R
3.	VIII Dziew.	03-L
4.	IV Chłopiec	01 - U
5.	VI Dziew. zajęcia rewalidacyjno - wychowawcze	01 – U 10 – N 12 – C
6.	II 2 Chłopców III Chłopiec	10 – N

	IV 2 Chłopców V 2 Chłopców VI Chłopiec VII Chłopiec	
--	--	--

Tab. 5. Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej w Szkole Podstawowej im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy.

Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej			
Lp.	Rodzaj zaburzenia	Dziewczynki	Chłopcy
1.	Specyficzne trudności w uczeniu się	14	37

Tab. 6. Uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w Szkole Podstawowej im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy – rodzaj niepełnosprawności i podział na płeć

Lp.	Rodzaj zaburzenia	Dziewczynki	Chłopcy
1.	Asperger	0	9
2.	Niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	0	1
3.	Niepełnosprawność intelektualna w stopniu głębokim	1	0
4.	Niepełnosprawność sprzężona	1	0
5.	Niepełnosprawność ruchowa	0	1
6.	Niepełnosprawność - słabosłyszący	1	0

Szkoła kładzie duży nacisk na kształtowanie u uczniów wartości proekologicznych i antydyskryminacyjnych. W szkole podejmuje się działania wspierające proces edukacyjny i takie, które mają na celu wyrównywanie szans uczniów pochodzących z różnych środowisk. Nie są one jednak w pełni zadawalające. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest z pewnością niewystarczający budżet na prowadzenie zajęć dodatkowych oraz wyjazdy edukacyjne. Dodatkowo

niewystarczające jest wyposażenie w pomoce dydaktyczne sal przyrodniczych oraz brak jest odpowiednich narzędzi i pomocy do pracy eksperymentalnej. Uczniowie mają także utrudniony dostęp do nowoczesnych technologii ze względu na przestarzały sprzęt TIK oraz oprogramowanie, który w niskim stopniu spełnia wymagania edukacyjne. Zajęcia pozalekcyjne prowadzone w ramach projektu edukacyjnego pomogą zmniejszyć nierówności w dostępie do TIK, oraz niwelować deficyty w zakresie kompetencji cyfrowych uczniów pochodzących z różnych środowisk, jak również pomogą uczniom rozwinąć umiejętności oraz zainteresowania w kierunku ekologicznym, poszerzać wiedzę dotyczącą ścieżki edukacyjno-zawodowej, jak również uwrażliwiać na różnice w wyglądzie, zachowaniu i funkcjonowaniu drugiego człowieka, poprzez specjalistyczne zajęcia.

6. CHARAKTERYSTYKA KADRY PEDAGOGICZNEJ

W Szkole Podstawowej im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilezy zatrudnionych jest 49 nauczycieli (45 kobiet i 4 mężczyzn), w tym pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, nauczyciel biblioteki, nauczyciele świetlicy. Grono pedagogiczne składa się z 31 nauczycieli dyplomowanych, 7 nauczycieli mianowanych i 11 nauczycieli początkujących. Jeden z nauczycieli pełni również rolę doradcy zawodowego (ukończony kurs z zakresu doradztwa zawodowego). Istnieje potrzeba poszerzenia wiedzy w obszarze doradztwa zawodowego u minimum jednego nauczyciela. Wszyscy członkowie grona pedagogicznego mają pełne kwalifikacje do nauczania przedmiotów. Nauczyciele systematycznie podwyższają swoje kwalifikacje, uczestnicząc w szkoleniach, konferencjach i kursach. Zdobytą wiedzę wykorzystują podczas zajęć dydaktycznych, wychowawczych i pozalekcyjnych. Zapewniają dzieciom udział w zajęciach dodatkowych, kołach przedmiotowych, kołach zainteresowań, zajęciach wyrównawczych, zajęciach przygotowujących do egzaminów. Wspierają dzieci i przygotowują do udziału w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, starając się pomóc im w nauce. Realizują projekty przedmiotowe oraz podejmują liczne działania ukierunkowane na wspomaganie procesu edukacyjnego. Część nauczycieli prowadzi działalność innowacyjną w zakresie metodyki nauczania lub programu nauczania. Innowacją pedagogiczną „*Dwujęzyczność*” (geografia/język angielski), 6a, 6b, 6c, 6d (biologia/język angielski) 6a, 6b, 6c, 6d. oraz innowacją pedagogiczną z języka angielskiego w klasie 1c „*Z językiem angielskim za pan brat*”.

Mimo licznych szkoleń, kursów, konferencji nauczyciele w dalszym ciągu widzą potrzebę nabywania nowych umiejętności i kompetencji szczególnie w obszarze stosowania nowych technologii w procesie nauczania i kształtowania kompetencji kluczowych (przede wszystkim

chodzi o kompetencje: matematyczne, naukowo – techniczne, informatyczne, chemiczne). Nauczyciele informatyki, techniki, zajęć technicznych i zajęć komputerowych oraz chemicznych wskazują na konieczność wyposażenia szkoły w programy do nauki programowania oraz nowoczesne pomoce dydaktyczne.

Powyższe potwierdzają także wyniki ankiety przeprowadzonej w formule interaktywnej w dniach 26.09-03.10.2023, w której wzięło łącznie udział 34 z 49 nauczycieli pracujących w Szkole Podstawowej w Bilczy. W badaniu ankietowym wzięło udział 70% ogółu nauczycieli. 91% ankietowanych stanowiły kobiety, a ponad $\frac{3}{4}$ ogółu to nauczyciele ze stażem zawodowym dłuższym niż 10 lat. Tylko pięciu nauczycieli miało staż prac zawodowej krótszy niż 5 lat.

Pomimo, iż 85% nauczycieli w ostatnich 3 latach szkolnych uczestniczyło w różnych formach doskonalenia zawodowego (szkolenia, kursy lub studia podyplomowe), to praktycznie tyle samo osób (82% nauczycieli) widzi potrzebę podnoszenia kwalifikacji zawodowych i kompetencji wśród pracowników Szkoły. Spośród ogółu kadry, wskazano, że podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji jest najbardziej potrzebne pedagogom szkolnym (55% wskazań), nauczycielom edukacji wczesnoszkolnej (39%) oraz nauczycielom matematyki (26%). Nauczyciele najbardziej zgadzają się z następującymi stwierdzeniami: „*Najważniejszym aspektem pracy nauczyciela jest ciągle samodoskonalenie*”; „*Podnoszenie kwalifikacji zawodowych/kompetencji nauczycieli ma bezpośrednie przełożenie na jakość procesu dydaktycznego w szkole*”; „*Podnoszenie swoich kwalifikacji zawodowych/kompetencji jest najlepszą drogą do zawodowego awansu*”. Natomiast zupełnie nie zgadzają się ze stwierdzeniem „*Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji to strata czasu*” oraz „*Dużo ważniejszy dla mnie jest odpoczynek, aniżeli poświęcanie wolnego czasu na podnoszenie swoich kompetencji i kwalifikacji*”. Można zatem wnioskować, że nauczyciele widzą potrzebę doskonalenia zawodowego i deklarują chęć udziału w różnych jego formach. 88% nauczycieli byłoby zainteresowanych podniesieniem swoich kompetencji/kwalifikacji, jeżeli nie wiązałoby się to z koniecznością poniesienia kosztów z prywatnych środków a występowałaby możliwość dofinansowania zewnętrznego. Jako najdogodniejszą formę doskonalenia zawodowego 35% nauczycieli wskazało e-learning (samokształcenie w czasie dogodnym dla nauczyciela). Natomiast nauczyciele preferują również krótkie formy doskonalenia tj. szkolenia (maksymalnie do 10 godzin dydaktycznych) oraz szkolenia rady pedagogicznej (po 32%). Wysoko oceniana jest także formuła studiów podyplomowych (26% wskazań). Największą zachętą do uczestnictwa w doskonaleniu są otrzymane materiały edukacyjne (35%) oraz uznawany certyfikat lub dyplom (29%).

Nauczyciele są najbardziej zainteresowani szkoleniami z obszarów:

- a) Wspierania rozwoju dziecka młodszego: - *rozwijanie aktywności i kreatywności dziecka (81%); Nowoczesne technologie (TIK), aplikacje, otwarte zasoby i gry edukacyjne w pracy z dzieckiem (72%);*
- b) Podnoszenia jakości kształcenia: - *Nowoczesne i atrakcyjne metody i formy pracy z uczniami (85%); Skuteczne techniki aktywizowania i motywowania uczniów do nauki (82%);*
- c) Uczniowie ze specjalnymi potrzebami: - *Metody i formy pracy z uczniem ze spektrum autyzmu, w tym z zespołem Aspergera (ASD) (80%); Techniki arteterapeutyczne w pracy z uczniem ze SPE (80%); Metody i formy pracy z uczniem z zaburzeniami zachowania, w tym ADHD*
- d) Rozwijaniem kompetencji wychowawczych oraz profilaktyką i bezpieczeństwem w szkole: - *Pozytywna dyscyplina w klasie szkolnej. Komunikacja-kierowanie-motywacja (79%); Współpraca, mediacje, trudne rozmowy z rodzicami (78%); Zachowania prowokacyjne, manipulacje uczniowskie. Twórcze rozwiązywanie konfliktów w szkole (77%); Diagnoza potrzeb zespołu wychowanków. Budowanie zespołu klasowego (73%); Profilaktyka agresji, bezpieczeństwo dziecka (np. cyberprzemoc) (72%)*
- e) Rozwój osobisty jako nauczyciel – *Radzenie sobie ze stresem – ćwiczenia relaksacyjne (77%); Komunikacja interpersonalna, mediacje, negocjacje (74%); Sztuka występów publicznych – mowa ciała, emisja głosu, autoprezentacja (68%)*
- f) Zarządzanie w oświacie – *Prawo oświatowe – zmiany, przepisy, wdrażanie (52%); Ewaluacja w szkole (37%);*

Powyższe pokazuje, że nauczyciele zauważają, jak istotne w ich pracy jest doskonalenie zawodowe, które bezpośrednio przekłada się na jakość kształcenia w szkole podstawowej. Nauczyciele mają w przeważającej części jasno sprecyzowane obszary, w których zauważają konieczność lub wyrażają chęć podniesienia swoich kompetencji i kwalifikacji.

Nauczyciele Szkoły Podstawowej w Bilczy w wywiadach swobodnych deklarują również, że budują z uczniami relacje oparte na zaufaniu, prowadzą rozmowę, ucząc nawiązywania serdecznego kontaktu, sympatii, szacunku i tolerancji. Kształtują jednostki twórcze, kreatywne, zdolne do sterowania własnym rozwojem w szkole i poza nią. Nauczyciele pomagają uczniom lepiej rozumieć otaczający świat i zasadność własnych postaw, rozwijają umiejętności komunikacyjne, które umożliwiają dialog z innymi, wspierają rozwój indywidualny i społeczny ucznia, wskazują jak i gdzie szukać sposobów radzenia sobie z zagrożeniami, związanymi zarówno z poszukiwaniem własnej tożsamości, jak i wzorcami do naśladowania.

Osobiste zaangażowanie w proces dydaktyczny, wzmocnione ciągłym doskonaleniem własnych umiejętności, poszerzaniem wiedzy w obszarach kluczowych z punktu widzenia samych nauczycieli, uczniów, ale również szkoły jako instytucji, sukcesywnie podnosi jakość kształcenia podstawowego w placówce.

7. WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY

I. Opis arkusza egzaminacyjnego.

Egzamin ósmoklasisty został przeprowadzony od 23 do 25 maja 2023 r. Każdy ósmoklasista przystąpił do egzaminu z trzech przedmiotów obowiązkowych: języka polskiego, matematyki, języka obcego nowożytnego.

Zadania we wszystkich arkuszach sprawdzały, w jakim stopniu ósmoklasiści opanowali wymagania ogólne i szczegółowe – z zakresu trzech przedmiotów egzaminacyjnych – określone w wymaganiach egzaminacyjnych (Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 lipca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu ósmoklasisty przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. z 2022 r. poz. 1591).

Tabela 1. Informacje dotyczące arkuszy egzaminacyjnych

Przedmiot egzaminacyjny	Krótka charakterystyka arkusza
Język polski 120 minut	Arkusz standardowy zawierał 19 zadań. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań można było uzyskać maksymalnie 45 punktów, w tym 12 punktów za rozwiązanie zadań zamkniętych i 33 punkty za rozwiązanie zadań otwartych. Arkusz składał się z dwóch części. Pierwsza część zawierała 18 zadań zorganizowanych wokół dwóch tekstów zamieszczonych w arkuszu: tekstu literackiego (fragmentu Balladyny Juliusza Słowackiego) oraz nieliterackiego (fragmentu tekstu Odblokuj swój talent Jolanty Marii Berent). Zadania w tej części arkusza wymagały od ucznia znajomości wybranych lektur obowiązkowych, udzielenia odpowiedzi na pytania dotyczące treści tekstów zawartych w arkuszu egzaminacyjnym, interpretacji tekstu kultury – rysunku – oraz napisania zaproszenia. W drugiej części arkusza uczeń wybierał jeden z dwóch tematów wypracowania: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym – rozprawkę – albo wypowiedź o charakterze twórczym – opowiadanie.

Matematyka 100 minut	Arkusz standardowy zawierał 19 zadań, w tym 15 zadań zamkniętych (zadania wyboru wielokrotnego, zadania prawda-falsz i zadania na dobieranie) i 4 zadania otwarte. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań można było uzyskać maksymalnie 25 punktów. Zadania w arkuszu egzaminacyjnym obejmowały zagadnienia z zakresu m.in. arytmetyki, algebry i geometrii. Od ósmoklasistów wymagały uważnej analizy treści i elementów graficznych, a w przypadku zadań otwartych – dodatkowo zaplanowania i zapisania kolejnych etapów rozwiązania oraz podania wyniku
Język nowożytny 90 minut	obcy Arkusz standardowy zawierał 46 zadań, zgrupowanych w 14 wiązek. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań można było uzyskać maksymalnie 55 punktów, w tym 34 punkty (62%) za rozwiązanie zadań zamkniętych (zadania wyboru wielokrotnego, zadania na dobieranie) oraz 21 punktów (38%) za rozwiązanie zadań otwartych. Zadania otwarte wymagały od ósmoklasistów samodzielnego sformułowania odpowiedzi (zadania z luką i/lub odpowiedzi na pytania) oraz zredagowania krótkiego tekstu użytkowego (e-maila w j. angielskim oraz wpisu na stronę internetową w pozostałych językach).

II. Parametry statystyczne

Przedmiot	Liczba zdających	Wynik średni %	Odchylenie standardowe %	Mediana %	Dominanta%
Język polski	68	71	14	72	60
Matematyka	68	67	24	76	84
Język angielski	67	79	22	85	98

Ciekawie prezentują się wyniki egzaminów ósmoklasistów w podziale na płeć. Jak wynika z dostępnych danych, dziewczynki uzyskały proporcjonalnie dużo wyższe wyniki z egzaminów z

języka polskiego (średnio o 12 p.p) oraz matematyki (średnio o 5 p.p.). W zakresie wyników z języka angielskiego różnica ta była najmniejsza i wynosiła tylko 2 p.p.

Przedmiot	Liczba zdających		Wynik średni %		Odchylenie standardowe %	
	<i>Dz</i>	<i>Ch</i>	<i>Dz</i>	<i>Ch</i>	<i>Dz</i>	<i>Ch</i>
<i>pleć</i>						
Język polski	33	35	78	64	12	14
Matematyka	33	35	69	64	25	24
Język angielski	32	35	79	77	23	22

III. Analiza wyników sprawdzianu dla szkoły na tle gminy i miasta Morawica, powiatu kieleckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski

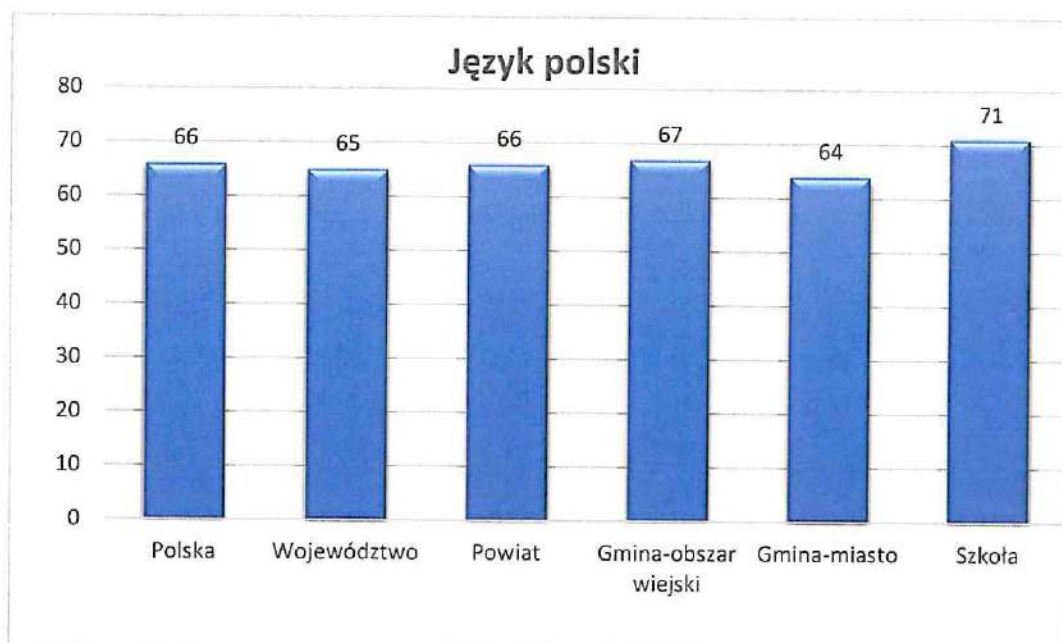
Tabela 2. Wyniki średnie w % uzyskane przez uczniów z języka polskiego, matematyki, języka obcego nowożytnego dla szkoły, gminy, powiatu, województwa i szkoły

Przedmiot	Szkoła	Gmina		Powiat	Województwo	Kraj
		obszar wiejski	miasto			
Język polski	71	67	64	66	65	66
Matematyka	67	63	51	55	53	53
Język angielski	79	74	62	64	64	66

Porównując powyższe wyniki z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego stwierdzono, że średni wynik szkoły jest wyższy niż średni wynik dla Polski, województwa, powiatu oraz wynik gminy i miasta.

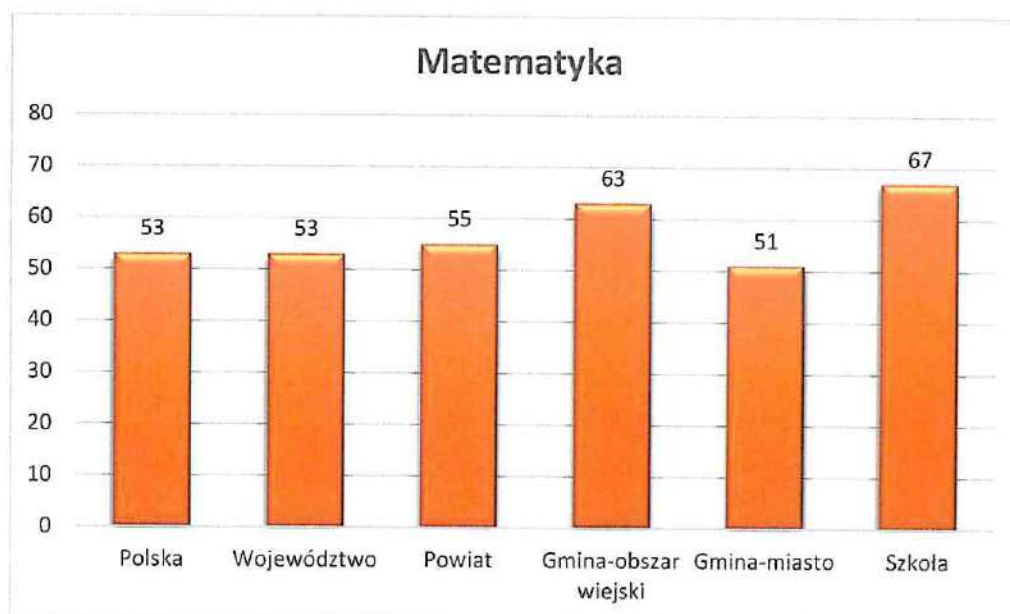
Szkoła w Bilczy wraz z szkołą w Promniku osiągnęła z języka angielskiego najwyższy wynik w powiecie kieleckim.

Rys. nr 1. Wyniki średnie w % uzyskane przez uczniów z języka polskiego dla szkoły, gminy, powiatu, województwa i szkoły

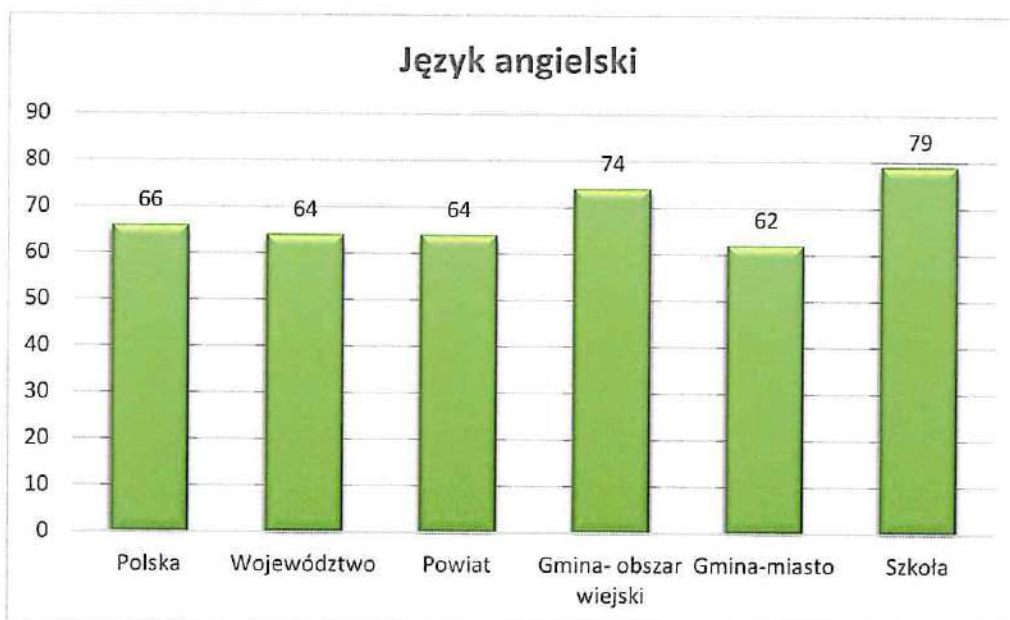
Średni wynik z języka polskiego dla szkoły jest o 5 p.p. wyższy od średniego wyniku dla Polski.

Rys. nr 2. Wyniki średnie w % uzyskane przez uczniów z matematyki dla szkoły, gminy, powiatu, województwa i szkoły

Średni wynik z matematyki dla szkoły jest o 14 p.p. wyższy od średniego wyniku dla Polski.

Rys. nr 3. Wyniki średnie w % uzyskane przez uczniów z języka angielskiego dla szkoły, gminy, powiatu, województwa i szkoły

Średni wynik z języka angielskiego dla szkoły jest o 13 p.p. wyższy od średniego wyniku dla Polski.

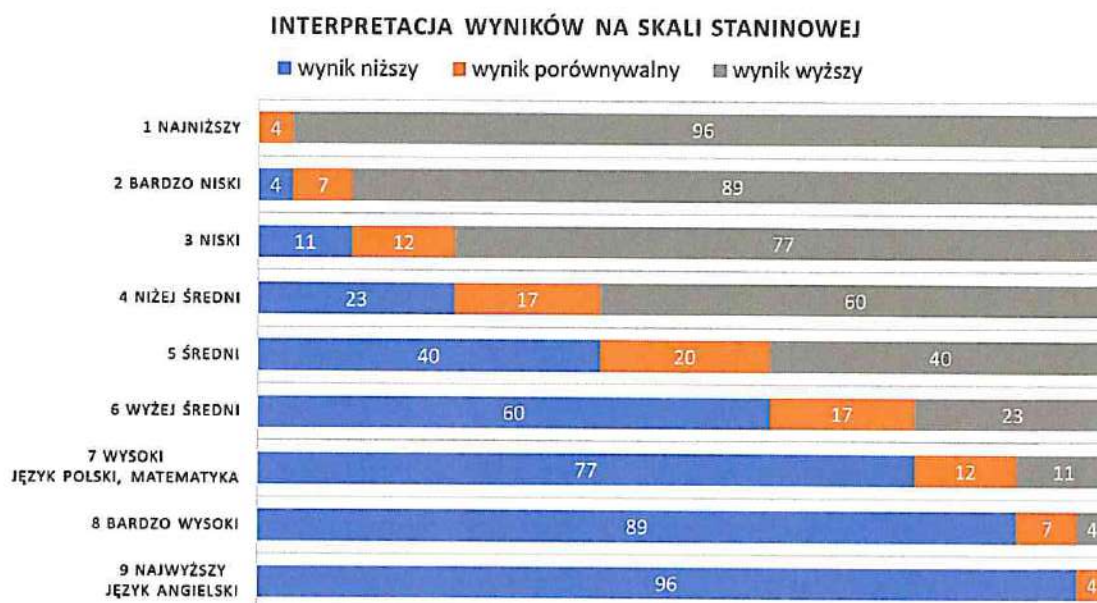
IV. Pozycja wyniku szkoły względem innych szkół w Polsce w skali staninowej.

Tabela 3. Skala staninowa średnich wyników szkół (w%) z egzaminów ósmoklasisty w roku szkolnym 2023.

Stanin	Język polski	Matematyka	Język angielski
1	6-48	10-29	17-25
2	49-55	30-36	26-32
3	56-59	37-41	33-40
4	60-63	42-47	41-46
5	64-67	48-54	47-52
6	68-70	55-60	53-61
7	71-74	61-67	62-69
8	75-78	68-76	70-78
9	79-95	77-96	79-100

Przeanalizowano pozycję szkoły względem innych szkół w Polsce, posługując się skalą staninową. Pozycja wyniku szkoły w skali staninowej informuje nas, jaki procent szkół uzyskał lepszy wynik, jaki gorszy, a jaki jest porównywalny z naszą szkołą. Wynik szkoły z języka polskiego 71% – 7 stanin, wysoki. Z matematyki 67% - 7 stanin, wysoki. Z języka angielskiego 79% - 9 stanin, najwyższy.

Rys. nr 4. Pozycja wyniku szkoły względem innych szkół w Polsce w skali staninowej.

Stanin 7, wysoki oznacza, że 12 % szkół otrzymało z języka polskiego i matematyki taki sam lub porównywalny wynik jak nasza szkoła, 77% szkół otrzymało wynik niższy niż nasza szkoła, a 11% szkół otrzymało wynik wyższy niż nasza szkoła.

Stanin 9, najwyższy oznacza, że 4% szkół otrzymało z języka angielskiego taki sam lub porównywalny wynik jak nasza szkoła, 96% szkół otrzymało wynik niższy niż nasza szkoła.

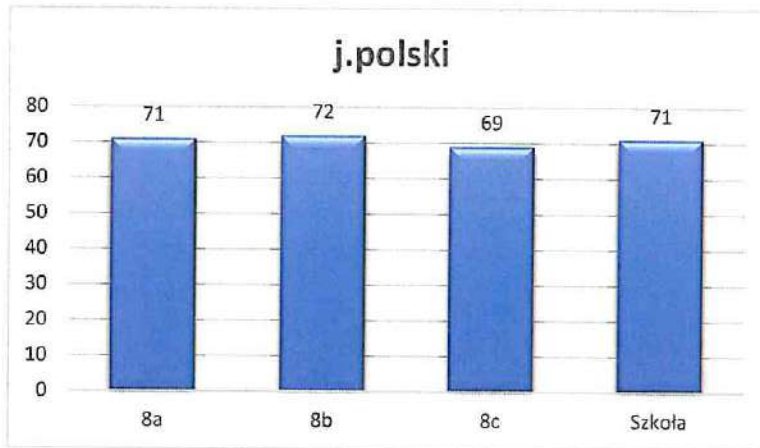
V. Analiza wyników egzaminu dla poszczególnych klas.

Tabela 4. Wyniki średnie w % uzyskane przez uczniów z języka polskiego, matematyki, języka obcego nowożytnego dla poszczególnych klas i dla szkoły.

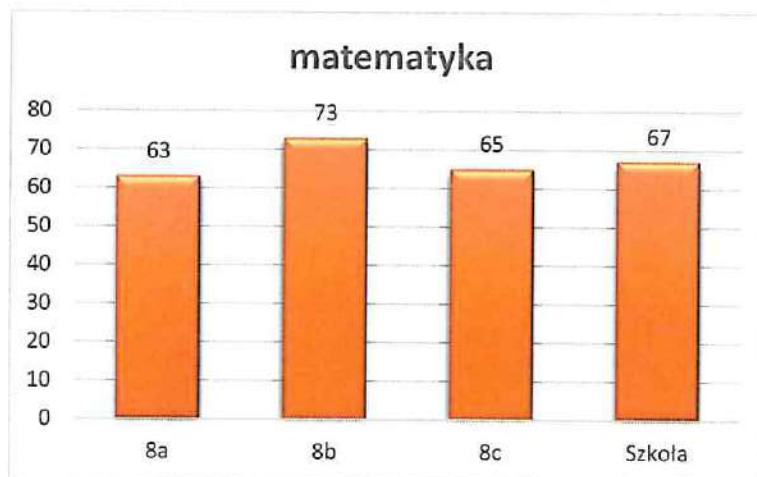
	8a	8b	8c	Szkoła
Język polski	71	72	69	71

Matematyka	63	73	65	67
Język angielski	79	78	79	79

Rys. nr 5. Wyniki średnie w % uzyskane przez uczniów z języka polskiego dla poszczególnych klas i dla szkoły.

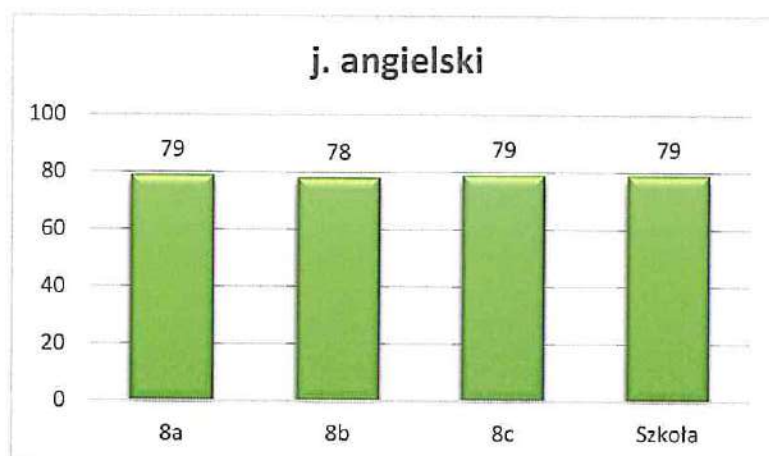

Rys. nr 6. Wyniki średnie w % uzyskane przez uczniów z matematyki dla poszczególnych klas i dla szkoły.

7. Wyniki średnie w % uzyskane przez uczniów z języka angielskiego dla poszczególnych klas i dla szkoły.

VI. Analiza pozycji szkoły względem pozostałych szkół państwowych w Miasto i Gmina Morawica

Najlepsza w roku 2023 okazała się szkoła w Bilczy ze średnim wynikiem 72,33 procent.

Na drugim miejscu znalazła się szkoła w Brzezinach ze średnim wynikiem 72 procent.

Na trzecim szkoła w Woli Morawickiej ze średnim wynikiem 63,33 procent.

Kolejne miejsca zajęły szkoły: Morawica – średni wynik 59 procent, Obice – 58,67 procent, Dębska Wola – 58 procent, Lisów – 48,33 procent.

Tabela 5. Pozycja szkoły z języka polskiego

	Szkoła	Liczba zdających	Wynik średni %
1.	Bilcza	68	71
2.	Brzeziny	36	67
3.	Morawica	58	64
4.	Dębska Wola	11	63
5.	Wola Morawicka	10	63
6.	Obice	13	60
7.	Lisów	7	60

Tabela 6. Pozycja szkoły z matematyki

	Szkoła	Liczba zdających	Wynik średni %
1.	Brzeziny	36	71
2.	Bilcza	68	67
3.	Wola Morawicka	10	52

4.	Dębska Wola	11	51
5.	Morawica	58	51
6.	Obice	13	48
7.	Lisów	7	45

Tabela 7. Pozycja szkoły z języka angielskiego

	Szkoła	Liczba zdających	Wynik średni %
1.	Bilcza	68	79
2.	Brzeziny	36	78
3.	Wola Morawicka	10	75
4.	Obice	13	68
5.	Morawica	58	62
6.	Dębska Wola	11	60
7.	Lisów	7	40

Analizując wyniki z egzaminu z języka polskiego i języka angielskiego szkoła znajduje się na pierwszej pozycji, a z matematyki na drugiej pozycji z 7 szkół państwowych znajdujących się na terenie gminy i miasta Morawica.

Wysokie wyniki egzaminów ósmoklasistów ze Szkoły Podstawowej w Bilczy są dowodem na pracę i zaangażowanie uczniów oraz ich zdolności intelektualne. Wyniki te potwierdzają również, o wyjątkowej pracy nauczycieli i bardzo dobrym przygotowaniu uczniów do egzaminów.

1. Analiza wyników nauczania w poszczególnych klasach

Tab. 11. Klasyfikacja uczniów końcowo roczna – rok szkolny 2022/2023.

Klasyfikacja uczniów w roku szkolnym 2022/2023 klasy IV-VIII												
L.p.	Klasa	Liczba uczniów	Klasyfikowani	Promowani	Bez stopni ndst.	Z 1 st. ndst.	Z 2 st. ndst.	Z 3 i więcej ndst.	Średnia stopni klasy	Wyróżn. 4,75-4,99	Wyróżn. 5,0 i powyżej	Frekwencja %
1.	4a	20	20	20	20				4,85	5	10	89,00
2.	4b	21	21	21	21				4,71	1	11	89,00
3.	4c	16	16	16	16				4,87	4	8	92,00
4.	4d	19	19	19	19				4,93	3	12	93,00
5.	5a	21	21	21	21				4,71	3	8	91,00
6.	5b	21	21	21	21				4,73	2	9	91,00
7.	5c	21	21	21	21				4,44	1	7	87,00

8.	5d	24	24	24	24				4,43	3	6	85,00
9.	6a	28	28	28	28				4,69	4	8	91,00
10.	6b	28	28	28	28				4,32	0	7	88,00
11.	6c	24	24	24	24				4,13	0	7	87,00
12.	7a	22	22	22	22				4,12	1	6	87,00
13.	7b	18	18	18	18				3,68	0	4	97,00
14.	8a	25	25	25	25				4,41	1	9	88,00
15.	8b	24	24	24	24				4,33	2	5	91,00
16	8c	25	25	25	25				4,53	0	12	89,00
ŁĄCZNIE		357	357	357	357	0	0	0	4,49	30	129	89,69

8. UCZNIOWIE ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

W szkole uczą się uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych wynikających z:

- zaburzeń rozwojowych, obniżonych możliwości intelektualnych, wad wymowy;
- niepełnosprawności;
- niedostosowania społecznego albo zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
- specyficznych trudności w uczeniu się, w tym niepowodzeń edukacyjnych;
- szczególnych uzdolnień;
- zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi.

Tab. 12. Ilość uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi objętymi pomocą psychologiczno-pedagogiczną (na podstawie opinii i orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego).

Przyczyna niepełnosprawności lub rodzaj zaburzenia	Uczniowie posiadający orzeczenie o niepełnosprawności			Uczniowie posiadający opinię PPP (specyficzne trudności w uczeniu się)	Uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego		
	Niepełnosprawności sprzężone	Choroby słuchu	Dysfunkcja narządu ruchu		Asperger	Niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	Niepełnosprawność intelektualna w stopniu głębokim
Dziewczynki	1	1	0	14	0	0	1
Chłopcy	0	0	1	37	9	0	0
Razem	1	1	1	51	9	1	1

Odnotowuje się dosyć wysoki odsetek dzieci z zespołem Aspergera tj. całościowym, nieuleczalnym zaburzeniem rozwojowym należącym do spektrum autyzmu. Jakość życia oraz edukacji dzieci z zespołem Aspergera można poprawić dzięki zastosowaniu terapii metodą

integracji sensorycznej. Jeden z nauczycieli posiada kwalifikacje do prowadzenia zajęć z zakresu integracji sensorycznej (dyplom studiów podyplomowych). W szkole brakuje jednak odpowiednio wyposażonej sali i sprzętu wspomagającego pracę z dziećmi z zespołem Aspergera. Zajęcia dodatkowe z IS mogłyby znacząco wpłynąć na jakość edukacji i poprawę całościowego dobrostanu uczniów z tym zaburzeniem. Dyrekcja zauważa konieczność utworzenia takiej odpowiednio wyposażonej sali a także zdobycie przez jeszcze jednego nauczyciela dyplomu z zakresu IS. Planowane jest także dalsze szkolenie kadry z powyższego zakresu. Zgodnie z potrzebami sygnalizowanymi przez kadre, wskazane byłoby szkolenia kadry z zakresu sensografomotoryki. Grafomotoryka sensoryczna to taki rodzaj działań profilaktyczno-terapeutycznych, w których przy wykorzystaniu/zastosowaniu elementów sensorycznych oraz plastycznych wspierany jest rozwój lub przewyżczamy deficyty w umiejętnościach kluczowych dla grafomotoryki. Elementy tych zajęć z wspomagających umiejętności manualne, manipulacyjne, precyzyjne, grafomotoryczne oraz graficzne mogą mieć zastosowanie również w trakcie zajęć w edukacji wczesnoszkolnej.

Dodatkowym wsparciem dla osób z niepełnosprawnościami, specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz zaburzeniami rozwojowymi byłby również plac zabaw z bezpieczną nawierzchnią i ogrodzeniem, dostosowany do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami i zapewniającym bezpieczeństwo i komfort użytkowania. Plac byłby także miejscem wypoczynku, w którym dzieci ze specjalnymi potrzebami będą mogły spędzić czas wolny od zajęć dydaktycznych.

W przypadku osób z orzeczeniami o niepełnosprawności, orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego oraz opiniami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej zalecane są dodatkowe zajęcia z pomocy psychologiczno-pedagogicznej tj.:

- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze
- Trening Umiejętności Społecznych
- zajęcia logopedyczne

Posiadanie przez ucznia orzeczenia staje się podstawą do dalszej intensywnej pracy z uczniem, a w przypadkach niepełnosprawności bądź zagrożenia niedostosowaniem społecznym, daje możliwość korzystania z dodatkowej opieki wielu specjalistów: nauczycieli, pedagogów, psychologów i terapeutów, a także innych udogodnień, których dzieci bez orzeczeń na pewno nie otrzymują. Realizując postulat edukacji włączającej, nazywanej również inkluzyjną, należy zapewnić edukację wysokiej jakości dla każdego ucznia, w tym osób niepełnosprawnych oraz z różnego typu deficytami. Szkoła powinna zwiększać szanse edukacyjne wszystkich uczących się osób przez zapewnianie im warunków do rozwijania indywidualnego potencjału. Takie podejście

ma gwarantować pełne włączenie w życie społeczne. Kluczowym przesłaniem edukacji włączającej jest stworzenie przestrzeni, która zapewni uczestnictwo każdego dziecka i ucznia w szeroko rozumianym procesie uczenia się. Chodzi zarówno o zdobywanie nowych informacji i umiejętności, jak również rozwijanie kompetencji kluczowych, w tym kompetencji emocjonalno-społecznych. Aby zapewnić warunki dla tak rozumianego uczestnictwa, szkoła powinna stać się bardziej dostępna. Chodzi zarówno o uczniów z niepełnosprawnościami, jak i tych, którzy nie mają zidentyfikowanych niepełnosprawności, ale mogą odczuwać trudności, np. z racji specyficznego sposobu uczenia się, określonych dyspozycji fizycznych lub psychicznych lub wynikających ze szczególnych zdolności. W takim przypadku proces dydaktyczny uwzględnia różne potrzeby wspólnie uczącej się grupy uczniów. Zróżnicowanie potrzeb może przejawiać się m.in. w: tempie pracy, zainteresowaniach, uzdolnieniach, cechach osobowości, kompetencjach poznawczych, sprawności fizycznej, światopoglądzie, wartościach. Edukacja włączająca nie zakłada przygotowania osobnej ścieżki kształcenia, ale dąży do zaspokojenia indywidualnych potrzeb przez standardowe zajęcia grupowe włączające w życie klasy i szkoły.

Realizacja powyższego powinna nastąpić w Szkole poprzez:

- dostosowanie przestrzeni szkolnej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami -stosowanie koniecznych zmian i dostosowań (tzw. racjonalne usprawnienia)
- nowoczesne i elastyczne metody pracy, których skuteczność oparta jest na wynikach badań naukowych;
- wyposażenie nauczycieli, psychologów i pedagogów w wiedzę i umiejętności związane z tematyką edukacji włączającej oraz diagnozowania potrzeb i możliwości uczniów, poprzez udział w szkoleniach, warsztatach i innych formach doskonalenia zawodowego
- prowadzenie edukacyjnych badań przesiewowych wybranych obszarów funkcjonowania dzieci za pomocą odpowiednio przygotowanych narzędzi, w tym specjalistycznych narzędzi do diagnozy psychologicznej i pedagogicznej dzieci i młodzieży (w tym narzędzi cyfrowych);
- umożliwienie korzystania z programu systematycznego monitorowania kompetencji rozwojowych dzieci;
- oferowanie wsparcia o charakterze indywidualnym (dodatkowe zajęcia, TUS, konsultacje itp.), dedykowanym, które będzie niwelowało deficyty i bariery w różnych obszarach, tak aby zapewnić uczniom niepełnosprawnym lub niedostosowanym społecznie pełny dostęp do edukacji ogólnodostępnej;
- dostosowanie przestrzeni i wyposażenia szkolnego do potrzeb osób z zaburzeniami rozwojowymi oraz niepełnosprawnościami (sala integracji sensorycznej, plac zabaw);

- kształtowanie wśród wszystkich uczniów wartości takich jak: empatia, tolerancja, szacunek, odpowiedzialność, integracja; np. poprzez realizowanie zajęć dodatkowych, warsztatów.

Aktualnie Szkołą realizuje program zajęć dodatkowych dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, orzeczeniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz osobom z opiniami z poradni psychologiczno-pedagogicznych. W roku szkolnym 2023/2024, w tygodniu realizowanych jest:

- 47 godzin wspomagania uczniów (w tym wspomaganie grupowe),
- 13,5 godziny indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych,
- 4 godziny zajęć rewalidacyjnych grupowych,
- 14 godzin zajęć rewalidacyjnych indywidualnych.

Szkoła powinna dążyć do zapewnienia dodatkowych, bezpłatnych zajęć logopedycznych oraz treningu umiejętności społecznych (zarówno grupowych, jak i indywidualnych).

Tab. 13. Rodzaj zajęć z pomocy psychologiczno-pedagogicznej:

Rodzaj zajęć	Ilość uczniów
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	21
Zajęcia wyrównawcze w edukacji wczesnoszkolnej	9
Zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze z języka polskiego	33
Zajęcia dydaktyczno -wyrównawcze z matematyki	16
Zajęcia logopedyczne	12

Rodzaje zajęć z pomocy psychologiczno – pedagogicznej, które realizowane są w Szkole:

1. Zajęcia rozwijające uzdolnienia, które organizuje się dla uczniów szczególnie uzdolnionych (koła zainteresowań: „Kreatywne koło humanistyczne”, „świetny umysł”, „Koło teatralne”)
2. Zajęcia rozwijające umiejętność uczenia się przeznaczone są dla uczniów, którzy mają trudności w planowaniu, w organizacji nauki własnej, dobieraniu metod i technik uczenia

się. W trakcie tych zajęć uczniowie poznają sposoby na zwiększenie skuteczności i efektywności uczenia się („Koło z językiem polskim i z matematyką za pan brat”, „koło języka angielskiego – innowacje”).

3. Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze wspierają uczniów, którzy z różnych względów potrzebują czasu na uzupełnienie materiału dydaktycznego omawianego na zajęciach (np. długotrwała choroba czy powrót z zagranicy).

W zależności od rozpoznanych trudności uczniowie mogą przyswajać treści edukacyjne z poszczególnych przedmiotów lub usprawniać zaburzone funkcje.

4. Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, w tym ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.
5. Zajęcia logopedyczne pomogą uczniom z deficytami kompetencji i zaburzeniami sprawności językowych.
6. Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne przewidziane są dla uczniów przejawiających trudności w funkcjonowaniu społecznym. To grupa uczniów, którzy mają trudności adaptacyjne, problemy z koncentracją uwagi, nie potrafią podporządkować się ustalonym zasadom.
7. Inne zajęcia o charakterze terapeutycznym organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, a także dla mających problemy w funkcjonowaniu w szkole oraz z aktywnym i pełnym uczestnictwem w życiu szkoły.

Zajęcia rewalidacyjne są formą wsparcia kierowaną wyłącznie do uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Takie orzeczenie wydawane jest ze względu na niepełnosprawność. Natomiast pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana wszystkim, niezależnie od tego czy posiadają orzeczenie czy też nie.

Zajęcia rewalidacyjne są zajęciami o charakterze terapeutycznym, usprawniającym, doskonalącym, korygującym, korekcyjno-kompensacyjnym oraz stymulującym. Zajęcia te wynikają z kształcenia specjalnego, a więc dziecko może z nich korzystać posiadając orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

9. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT została przeprowadzona w oparciu o dostępne dane liczbowe oraz wywiady swobodne z dyrekcją placówki, nauczycielami oraz radą rodziców.

Silne strony

- Szkoła w środowisku lokalnym odbierana jest jako szkoła bezpieczna, przyjazna uczniom, z tradycjami, ale także nowoczesna i rozwijająca się.
- Szkoła kładzie duży nacisk na promowanie uczniów i rozwijanie ich zdolności, przez co uczniowie osiągają wysokie wyniki w różnego rodzaju konkursach, olimpiadach, turniejach sportowych na różnych szczeblach między innymi:
- Uczniowie aktywnie uczestniczą w życiu szkoły poprzez udział w uroczystościach szkolnych, konkursach, zawodach sportowych, wycieczkach, akcjach charytatywnych i programach profilaktycznych
- Szkoła prowadzi zajęcia pozalekcyjnych rozwijające zainteresowania uczniów
- Szkoła stwarza uczniom możliwość planowania własnego rozwoju. Uczniowie mają możliwość nie tylko zgłaszania inicjatyw, wyrażania opinii, które mogą wpływać na rozwój szkoły, ale także podejmowania działań zmierzających do ich realizacji
- Kadra nauczycielska jest otwarta na potrzeby szkoły, bierze czynny udział w działalności szkolnej na różnych podłożach, zna potrzeby szkoły i sukcesywnie dąży do ich zaspakajania przez co bierze udział w warsztatach, szkoleniach oraz kursach doskonalących, a także kształci się w nowych kierunkach.
- Nauczyciele są zaangażowani w pracę i postępy uczniów, dlatego podchodzą do swoich obowiązków dydaktycznych z dużą starannością i sumiennie pracują z uczniami.
- Imprezy organizowane przez szkołę cieszą się dużym zainteresowaniem i uznaniem rodziców oraz uczniów
- Szkoła podejmuje współpracę z szerokim wachlarzem instytucji środowiska lokalnego i chętnie angażuje się w różnorodne przedsięwzięcia
- Dobra współpraca szkoły z Komitetem Rodzicielskim. Szkoła ściśle współpracuje z komitetem rodzicielskim, który angażuje się w życie szkoły. Bierze czynny udział w uroczystościach szkolnych, ale również bieżących potrzebach jakie pojawiają się w szkole
- W szkole organizowana jest „Żywa biblioteka” dla uczniów szkoły w kierunku realizacji doradztwa zawodowego, gdzie udzielana jest pomoc oraz informację dla uczniów przez przedstawicieli różnych zawodów
- W szkole każdego roku w wakacje przeprowadzane są remonty, co wpływa na jej bardzo dobry stan oraz estetyczny wygląd zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz szkoły

- Szkoła posiada pracownie przedmiotowe oraz sale sportowe, które pozwalają uczniom na rozwijanie swoich zainteresowań, poznawanie nowych doświadczeń, co przekłada się na dobre efekty w nauce oraz sukcesy podczas różnego rodzaju konkursów i olimpiad.
- Szkoła posiada dobrze wyposażoną kuchnię oraz stołówkę, dzięki czemu zapewnia uczniom gorący posiłek w ciągu pobytu dzieci w szkole.
- Szkoła posiada świetlicę szkolną, dzięki której jest zapewniona opieka dzieciom po zakończeniu zajęć lekcyjnych, co stanowi dużą pomoc dla rodziców, którzy pracują.
- W szkole panują bardzo dobre warunki sanitarno-higieniczne
- W szkole znajduje się biblioteka szkolna, która również posiada czytelnię oraz kącik do odpoczynku
- Szkoła posiada dobrą lokalizację, gdzie jest dużo mieszkańców, a ich liczba ciągle rośnie
- Szkoła ściśle współpracuje z różnymi instytucjami takimi jak: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chmielniku, Świetlica Środowiskowa „4 kąty”, Sąd Rodzinny w Kielcach.
- Szkoła realizuje (bądź realizowała) różnego rodzaju przedsięwzięcia oraz projekty takie jak:
  - Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa
  - Projekt mPotęga
  - Program Szkolny Klub Sportowy
  - Nasza Niepodległa
  - Cudze Chwalicie, swego nie znacie
  - Umiem pływać
  - Ogólnopolska Sieć Edukacyjna OSE
  - Aktywna Tablica
  - Edukacja, promocja i profilaktyka w kierunku zdrowia jamy ustnej dla dzieci, młodzieży i ich rodziców – szkolny gabinet dentystyczny
  - Wszystkie kolory świata
  - Zbieramy złom kluczowy dla kliniki Budzik
  - Program „SKS” - Program ma na celu organizowanie i prowadzenie systematycznych, pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży przez nauczycieli w-f w szkole podstawowej w Bilczy.
  - Program „Przyjaciele Zippiego”
  - „Emp@tyczna Klasa”
  - SKS – Szkółka kolarska

- Pilka ręczna
  - „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”
- W szkole powstała klasa dwujęzyczna, w której uczniowie uczą się w języku angielskim biologii i geografii
- W szkole realizowane są innowacje pedagogiczne takie jak:
- Innowacja pedagogiczna w klasach 6a, 6b, 6c, 6d – „Dwujęzyczność” - geografia/język angielski
  - Innowacja pedagogiczna w klasach 6a, 6b, 6c, 6d – „Dwujęzyczność” - biologia/język angielski
  - Innowacja pedagogiczna w klasach 4-8 – „(NIE)zwykła matematyka”
  - Innowacja pedagogiczna z języka angielskiego w klasie 1c
- Duże zaangażowanie dyrektora w rozwój szkoły oraz właściwe zarządzanie środkami finansowymi.

Słabe strony

- Brak własnych środków finansowania na dodatkowe działania
- Niewystarczająca liczba pomocy dydaktycznych oraz brak nowoczesnego sprzętu w pracowniach komputerowych oraz nowoczesnych pomocy dydaktycznych w salach przedmiotowych atrakcyjnych dla uczniów, w tym brak wyposażenia i warunków do przeprowadzania doświadczeń przez uczniów.
- Brak obsługi technicznej do sprzętu komputerowego (nawet małe awarie destabilizują lub czasowo wyłączają stanowiska komputerowe z eksploatacji)
- Duża liczba uczniów z opiniami oraz z orzeczeniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
- Nierówny dostęp do sprzętu i zajęć pozalekcyjnych wynikających z ograniczeń organizacyjnych. Brak środków na kolejne zajęcia dodatkowe ogranicza ofertę zajęć dla innych chętnych dzieci, które mają w tych godzinach zajęcia lekcyjne.
- Mała liczba realizowanych programów autorskich
- Brak skutecznej i efektywnej komunikacji między nauczycielami, a rodzicami
- Mała liczba uczniów uczestniczących w zajęciach dodatkowych
- Niski poziom umiejętności uczniów w zakresie wymagającym twórczego myślenia
- Powierzchowne diagnozowanie potrzeb i możliwości uczniów w zakresie zajęć dodatkowych
- Braki w egzekwowaniu przez nauczycieli przestrzegania przez uczniów zakazów i nakazów obowiązujących w szkole

- Brak zainteresowania szkołą i postępami uczniów wśród części rodziców
- Zbyt mała liczba sprzętu komputerowego, programów multimedialnych oraz innych technologii informatycznych
- Różnice kulturowe oraz środowiskowe wśród uczniów
- Mała liczba laureatów konkursów przedmiotowych
- Braki w wyposażeniu sali terapeutycznej i integracji sensorycznej
- Brak placu zabaw lub innej zaaranżowanej przestrzeni otwartej wspomagającej rozwój psychoruchowy, w tym w szczególności dzieci z niepełnosprawnością
- Nieadekwatne oczekiwania rodziców w stosunku do możliwości dzieci
- Zbyt mało miejsca w świetlicy szkolnej w stosunku do zapotrzebowania i ilości korzystających z niej uczniów
- Brak basenu w budynku szkolnym, co wiąże się z tym, że uczniowie wraz z nauczycielami muszą dojeżdżać na basen w Morawicy, tym samym tracąc czas na dojazdy
- Niepełna dyspozycyjność części nauczycieli, związana ze zwolnieniami lekarskimi
- Występowanie przypadków nierealizowania obowiązku nauki przez uczniów.
- Zniszczone, zużyte meble i sprzęt szkolny, brak funduszy na zakup nowych.
- Niski stopień współpracy z innymi szkołami na terenie Miasta i Gminy Morawica
- Niski stopień informowania rodziców i uczniów o rodzaju współpracy szkoły z różnymi instytucjami
- Występowanie wśród uczniów zachowań agresywnych oraz sięganie po substancje uzależniające (papierosy, e-papierosy)
- Brak znajomości profesjonalnych i skutecznych metod rozwiązywania konfliktów rówieśniczych, pracowniczych oraz na linii kadra szkolna - rodzice

Szanse

- Potencjał do zwiększenia oferty zajęć edukacyjno – wychowawczych organizowanych przez szkołę (deklarowana chęć zwiększenia ilości godzin ponadwymiarowych przez nauczycieli, bliskość Kielc a tym samym dostęp do bogatej oferty zajęć, które można prowadzić w szkole, deklarowana chęć udziału w dodatkowych zajęciach przez uczniów i ich rodziców/opiekunów)
- Dostępność do Internetu oraz programów multimedialnych.
- Wspieranie działań nauczycieli zmierzających do podnoszenia kwalifikacji, jak również doskonalenie ich w kierunku technologii informatycznych

- Współpraca nauczycieli wspomagająca rozwój i edukację młodzieży poprzez działalność zespołów do spraw pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- Podejmowanie współpracy z podmiotami, mogącymi wspierać działalność szkoły.
- Zatrudnienie psychologa, który będzie niósł pomoc i wspierał zarówno nauczycieli jak i uczniów w walce z pojawiającymi się trudnościami
- Dostarczanie pozytywnych wzorców rodziny, osoby, roli mediów.
- Promocja szkoły w środowisku lokalnym oraz w rejonie.
- Zwiększenie atrakcyjności procesu nauczania przez stosowanie nowoczesnych i nowatorskich metod nauczania i oceniania.
- Poprawa efektów kształcenia głównie w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych oraz informatycznych
- Stworzenie dobrych warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów.
- Pobudzenie aktywności i samodzielnego działania uczniów poprzez prowadzenie doświadczeń, eksperymentów i badań.
- Realizacja ciekawych programów i projektów edukacyjnych z zakres szeroko pojętej matematyki i informatyki, przedsiębiorczości i ekologii
- Pokonanie barier przez wszystkie podmioty szkoły w zakresie posługiwania się technologią informatyczną
- Możliwość realizacji projektów, eksperymentów i pracy zespołowej.
- Zwiększenie ilości szkoleń dla rodziców oraz uczniów w zakresie uzależnień oraz zagrożeń związanych z Internetem.

Zagrożenia

- Negatywny wpływ środowiska pozaszkolnego uczniów – w wielu przypadkach brak wsparcia rodziny (niechęć do nauki i niedocenywanie roli wykształcenia, minimalizm w życiu społecznym, apatia itp)
  - Negatywna rola mediów (złe wzorce osobowe, promocja przemocy i konsumpcjonizmu), a w konsekwencji nasilanie się problemów psychicznych i emocjonalnych wśród uczniów oraz w ich środowisku rodzinnym.
  - Brak nawyku wytrwałego uczenia się oraz korzystania z dóbr kultury.
  - Mieszanie się kultur, poprzez osiedlanie się w środowisku uczniów innych narodowości
  - Poglębianie się różnic pod względem społecznym i materialnym wśród uczniów i ich rodzin.
  - Roszczeniowość i zbyt duża ingerencja oraz oczekiwania rodziców wobec szkoły.
- Podważanie kompetencji nauczycieli

10. GŁÓWNE PROBLEMY SZKOŁY I NAUCZYCIELI W KSZTAŁTOWANIU U UCZNIÓW KOMPETENCJI KLUCZOWYCH – DIAGNOZA

10.1 Problemy edukacyjne uczniów

Najczęstsze problemy edukacyjne uczniów zaobserwowane przez nauczycieli w trakcie zajęć lekcyjnych oraz wynikające z badań zewnętrznych:

- a) Ogólne problemy uczniów, które najczęściej pojawiają się podczas przyswajania materiału przewidzianego podstawą programową z matematyki, przedmiotów przyrodniczych i informatyki (zajęć komputerowych) oraz kompetencji kluczowych występują w zakresie:
- rozwiązywania zdań dotyczących sytuacji praktycznych;
  - rozwiązywania zadań problemowych w celu kształcenia logicznego myślenia, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zadania z geometrii przestrzennej;
  - rozwijania umiejętności rozumowania i tworzenia strategii rozwiązywania zadań i problemów;
  - stosowania na lekcjach techniki twórczego rozwiązywania problemów;
  - umiejętności wykonywania na lekcjach doświadczeń wynikających z podstawy programowej;
  - rozwiązywania zadań dotyczących interpretacji wyników doświadczeń;
  - rozwiązywania zadań dotyczących opisu zjawisk fizycznych i chemicznych;

- wdrażania uczniów do poszukiwania, wykorzystywania i tworzenia informacji;
- brak kontrolowania przebiegu i rezultatów własnego uczenia się;
- brak u wielu uczniów zdolności do wyrażania własnych myśli;
- brak umiejętności twórczego podejścia do stawianych problemów praktycznych i teoretycznych;
- problemy z koncentracją na lekcjach oraz kłopoty z zapamiętywaniem.

b) Matematyka i przyroda w klasa I-III:

- umiejętności praktycznych;
- sprawności rachunkowych;
- umiejętności wyciągania wniosków z wcześniej wykonanych zadań i doświadczeń;
- rozwiązywania zadań tekstowych;
- korzystania z różnych źródeł informacji np. z encyklopedii, słowników, leksykonów, czasopism, książek telefonicznych, kalendarzy, zegarów;
- wykorzystania i tworzenia informacji.

c) Matematyka w klasach IV-VIII:

- niska sprawność rachunkowa;
- problemy z rachunkiem pamięciowym;
- problemy z rozróżnianiem figur płaskich oraz znajomość ich charakterystycznych cech;
- problemy z obliczaniem obwodów i pól powierzchni wielokątów;
- problemy z rozwiązywaniem zadań tekstowych z wykorzystaniem ułamków zwykłych i dziesiętnych;
- praktyczne zastosowanie obliczeń procentowych;
- wykorzystanie matematyki w sytuacjach praktycznych, np. w sklepie, obliczanie odległości w terenie, przeliczanie jednostek;
- obliczanie pól powierzchni i objętości brył;
- czytanie ze zrozumieniem, wyszukiwanie zależności przyczynowo-skutkowych;
- opracowywanie strategii rozwiązywania zadania;
- argumentowanie i uzasadnianie, podawanie kontrprzykładów.

d) Przedmioty przyrodnicze w klasach IV-VIII:

- praktyczne zastosowanie skali;
- problemy z logicznym myśleniem i wnioskowaniem;
- interpretacja wyników doświadczeń i eksperymentów;

- rozumienie treści zadań problemowych;
  - planowanie, wykonanie i opis doświadczeń;
  - czytanie i interpretowanie map, tabel, diagramów i wykresów;
  - rozwiązywanie zadań problemowych.
- e) Informatyka i zajęcia komputerowe:
- wykorzystywanie nabytych umiejętności informatycznych do rozwiązywania problemów praktycznych i teoretycznych z innych przedmiotów, a w szczególności przedmiotów przyrodniczych i matematyki;
  - rozwiązywanie problemów algorytmicznych oraz samodzielne budowanie prostych programów.

10.2. Problemy szkoły i nauczycieli w kształtowaniu u uczniów kompetencji kluczowych

Do podstawowych problemów nauczycieli związanych z kształtowaniem u uczniów kompetencji kluczowych należy:

- niewystarczające wyposażenie klasopracowni w pomoce dydaktyczne do nauczania poszczególnych przedmiotów;
- baza szkoły w niewystarczającym stopniu jest dostosowana do wyzwań nowoczesnego procesu dydaktycznego (braki szkoły w wyposażeniu w narzędzia TIK do prowadzenia zajęć);
- problemy ze starzejącym się i niesprawnym sprzętem komputerowym;
- brak środków dydaktycznych do prowadzenia działalności innowacyjnej (np. platforma elearningowa, wyposażenie do prowadzenia działalności eksperymentalnej, oprogramowanie komputerowe);
- trudności w organizacji zajęć pozalekcyjnych ze względu na dowóz i odwóz dzieci;
- brak wsparcia w pracy z uczniem z problemami oraz z uczniem szczególnie zdolnym;
- brak nowych umiejętności w zakresie wykorzystania TIK w procesie nauczania (np. praca w chmurze, znajomość aplikacji urozmaicających proces nauczania);
- wypalenie zawodowe nauczycieli (niewystarczający kontakt z nowymi formami edukacji);
- brak wystarczających kwalifikacji nauczycieli z zakresu prac eksperymentalnych, innowacyjnych metod nauczania oraz nauczania programowania;
- stosunkowo mała liczba laureatów i finalistów konkursów przedmiotowych;
- brak zainteresowania u uczniów konkursami pozaszkolnymi.

Ponadto:

w zakresie nauczania matematyki:

- brak innowacyjnych pomocy i ciekawych materiałów dydaktycznych, w tym narzędzi TIK, które zachęciłyby uczniów do nauki matematyki;

w zakresie nauczania języka angielskiego:

- starzejący się sprzęt multimedialny w pracowni językowej;
- niemożliwość korzystania przez wszystkich uczniów jednocześnie z pracowni językowej lub komputerowej;
- brak ciekawych pomocy dydaktycznych mających ułatwić i zachęcić uczniów do nauki języka angielskiego;

w zakresie nauczania informatyki:

- nie wszyscy uczniowie w trakcie trwania lekcji korzystają z tego samego typu sprzętu komputerowego, co znacznie utrudnia prowadzenie zajęć z informatyki;
- przestarzały sprzęt komputerowy, stare wersje oprogramowania, brak innowacyjnych pomocy dydaktycznych;
- problem z zainteresowaniem uczniów zajęciami, ponieważ posiadają oni często sprzęt i oprogramowanie wyższej klasy niż to, z którego korzystają w szkole, przez co szkoła nie nadąża za oczekiwaniami uczniów;
- uczniowie posiadają wybiórczą wiedzę informatyczną, głównie nastawiona na zabawę, kontakty towarzyskie, a nie zdobywanie informacji i edukacji;
- trudności uczniów do rozwiązywania problemów algorytmicznych i nauki programowania;
- odpowiedzialne wykorzystywanie zasobów Internetowych z poszanowaniem praw autorskich;
- pomimo licznych zajęć profilaktycznych nie wszyscy uczniowie dbają o bezpieczeństwo w sieci i swój wizerunek;

w zakresie umiejętności uczenia się:

- brak systematyczności uczenia się;
- zbyt małe łączenie teorii z praktyką;
- problemy z zainteresowaniem uczniów niektórymi przedmiotami, w szczególności matematyką, językiem angielskim i przedmiotami przyrodniczymi;
- część uczniów, z różnych powodów, nie ma dostępu do dodatkowych pomocy naukowych czy przyborów edukacyjnych;

- niewłaściwe wykorzystanie posiadanych w domu narzędzi TIK (używanie ich tylko w celach towarzyskich i do grania, a nie w celu pogłębiania swojej wiedzy i umiejętności);
- brak aspiracji edukacyjnych u wielu uczniów i rodziców;
- brak motywacji do nauki;
- brak zainteresowań poznawczych u uczniów.

11. DIAGNOZA POTRZEB

W szkole odbywają się zajęcia pozalekcyjne zarówno dla uczniów mających problemy w opanowaniu materiału z podstawy programowej, jak i dla tych szczególnie zdolnych. Ilość tych zajęć nie jest jednak wystarczająca. W szkole istnieje potrzeba prowadzenia zajęć pozalekcyjnych zarówno zwiększających dostęp dzieci do nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, jak i wdrażanie postaw proekologicznych oraz antydyskryminacyjnych. Zajęcia podczas których uczniowie będą kształtowali w sobie postawy proekologiczne oraz szacunek i zrozumienie dla drugiego człowieka będą uczyły odpowiedzialności i wrażliwości na drugiego człowieka oraz funkcjonowania społecznego. Zajęcia będą kształtowały i rozwijały u dzieci również twórcze działanie, logiczne myślenie i kreatywność. Część uczniów ma duże trudności w przyswajaniu wiedzy szczególnie z przedmiotów ścisłych, a zajęcia pozalekcyjne prowadzone w nowatorski i innowacyjny sposób będą przybliżały i zachęcały uczniów do eksperymentowania w zakresie nauk ścisłych.

W szkole w roku 2023/2024 odbywają się następujące zajęcia pozalekcyjne, rozwijające uzdolnienia m.in:

- zajęcia językowe: język angielski, język niemiecki
- zajęcia sportowe: piłka siatkowa, ręczna, bilard, kolarstwo
- zajęcia artystyczne: wokalne, taneczne, teatralne
- koła zainteresowań: fotograficzne, kostki Rubika, biblioteczne, szachowe, czytelnicze, redakcyjne
- zbiórki zuchowe i harcerskie
- zajęcia z języka ojczystego: język polski, koło humanistyczne
- matematyka

Łącznie w tygodniu odbywają się 34 godziny zajęć dodatkowych dla wszystkich klas szkoły podstawowej.

11.1 POTRZEBY RODZICÓW W ZAKRESIE ZAJĘĆ DODATKOWYCH

Potrzeby rodziców w zakresie zajęć dodatkowych w Szkole zostały zdiagnozowane m.in. z wykorzystaniem badania ankietowego. W badaniu ankietowym dostępnym w formule interaktywnej w okresie 21.09-03.10.2023 wzięło łącznie udział 101 rodziców/opiekunów dzieci uczęszczających do Szkoły. W badaniu ankietowym wzięli udział rodzice reprezentujący wszystkie klasy – od I do VIII. Największy odsetek stanowili rodzice klas I (22,8% badanych), natomiast najmniej odpowiedzi udzielili rodzice klas VIII (5,9% badanych). W badaniu wzięli udział rodzice dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (10%) oraz rodzice dzieci z niepełnosprawnościami (7%).

Rodzice i opiekunowie dzieci szkolnych zostali poproszeni o podzielenie się swoimi refleksjami z zakresu zajęć dodatkowych w Szkole. 85% rodziców wskazało, że w poprzednim roku szkolnym ich dzieci uczęszczały na zajęcia dodatkowe w Szkole. Tylko troje opiekunów wskazało, że ich dzieci nie uczestniczyły w jakichkolwiek zajęciach pozalekcyjnych. Warto zwrócić uwagę, że co dziesiąty rodzic nie wie czy w szkole prowadzone są jakiegokolwiek zajęcia dodatkowe.

47% rodziców twierdziło, że ich dzieci mają dużo czasu na zajęcia dodatkowe. Rodzice, wg swojej wiedzy, wskazywali, że ich dzieci uczęszczały przede wszystkim na sportowe zajęcia dodatkowe (45% badanych), dodatkowe zajęcia z języków obcych (31%). Na pytanie, czy dzieci chętnie brały udział w zajęciach dodatkowych, twierdząco odpowiedziało 72% rodziców. Tylko 5 rodziców wskazało, że ich dzieci niechętnie brały udział w zajęciach pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę. Czterech na dziesięciu rodziców w badaniu wskazywało jednak, że oferta zajęć pozalekcyjnych w szkole jest zbyt mała (43%). Zdecydowana większość rodziców, bo 60% uważała, że zajęcia są odpowiednio dopasowane do potrzeb dzieci, natomiast co piąty rodzic (20%) twierdził, że zajęcia były jednak niedopasowane do potrzeb ich dzieci. Na pytanie o wpływ zajęć dodatkowych na rozwój dzieci, aż 64% rodziców zauważyło ich pozytywny wpływ na rozwój dzieci. Warto odnotować wysoki odsetek osób, które nie potrafiły wskazać czy zajęcia miały pozytywny czy negatywny wpływ na rozwój dzieci. Rodzice zgodnie opowiadali się za zmodyfikowaniem lub rozszerzeniem oferty zajęć dodatkowych (81% wyraziło taką potrzebę).

Rodzice dzieci ze Szkoły Podstawowej w Bilczy zgodnie twierdzą, że dzieci powinny brać udział w zajęciach dodatkowych (85% badanych) a każde zajęcia dodatkowe mają pozytywny wpływ na rozwój dzieci (79%), do prawidłowego rozwoju dzieci same zajęcia lekcyjne są niewystarczające (76%), dzieci chętnie biorą udział w dodatkowych zajęciach (81% osób badanych). Opiekunowie dzieci uważają, że najistotniejszym czynnikiem w rozszerzeniu lub modyfikacji zajęć dodatkowych powinno odgrywać diagnozowanie potrzeb uczniów i

przydzielanie im adekwatnych zajęć do ich potrzeb i możliwości. Aż 59 ze 101 rodziców wskazało, że jest to najistotniejsza kwestia, która może realnie, pozytywnie wpłynąć na dopasowanie oferty zajęć dla uczniów. Kolejną istotną kwestią, jaką podnoszą rodzice, to realizacja większości zajęć dodatkowych w godzinach wolnych od lekcji, ale nie później niż do 16.00 (68% wskazań). Rodzice zaznaczają, że ważnym jest prowadzenie zajęć dodatkowych w trakcie tzw. „godzin świetlicowych” i przed lub po skończonych lekcjach, ale w trakcie pobytu dzieci w szkole. Rodzice wyrażają potrzebę zwiększenia ilości godzin dodatkowych zajęć w Szkole (53% badanych).

Spśród szeregu zajęć, które mogłyby w przyszłości być realizowane w szkole, rodzice uznali, że najważniejsze, w kontekście rozwoju ich dzieci, będzie wprowadzenie lub zwiększenie ilości zajęć dodatkowych z języków obcych (58%), zajęć sportowych (43%) oraz robotyki i warsztatów konstruktorskich (40%). W dalszej kolejności istotne dla rozwoju swoich dzieci wskazali: dodatkowe zajęcia artystyczne (33%), dodatkowe zajęcia z matematyki (28%), zajęcia z informatyki i kompetencji cyfrowych (23%) a także zajęcia psychologiczno-pedagogiczne. 93% rodziców zaznacza, że zajęcia dodatkowe w wymiarze nie przekraczającym łącznie 4 godzin w tygodniu nie wpływałyby negatywnie i nie obciążałyby znacząco dzieci. Według rodziców największymi ograniczeniami i przeszkodami w uczestnictwie są: plan lekcji uniemożliwiający udział w zajęciach (48%), zbyt długo trwające "okienka" pomiędzy zakończeniem lekcji a rozpoczęciem zajęć dodatkowych (39%) oraz zmęczenie dzieci (27%). Co czwarty ankietowany rodzic wskazał, że równie istotnymi przeszkodami w uczestnictwie w zajęciach są: tematyka niedopasowana do etapu rozwoju dziecka oraz mało atrakcyjna forma zajęć.

Zdaniem rodziców, najważniejszymi umiejętnościami, jakie powinny zdobyć ich dzieci, a które mogą być kształtowane dzięki uczestnictwu w zajęciach dodatkowych, powinny być: umiejętność rozwiązywania problemów (najważniejsze dla 71% opiekunów), sprawne posługiwanie się językiem obcym (66%), bycie szczęśliwym (55%) a także umiejętność współdziałania w zespole (45%). Dla co 4 rodzica istotne są także umiejętności cyfrowe i informatyczne, przedsiębiorczość oraz umiejętności matematyczne.

W badaniu ankietowym rodzice podnieśli także inne istotne kwestie, które są, ważne w kontekście prowadzenia zajęć dodatkowych w szkole. Oto kilka przykładów odpowiedzi rodziców na pytanie o istotne kwestie z ich punktu widzenia (pisownia oryginalna):

1. *„Chciałabym dodać, że obecny grafik zajęć dodatkowych dla klas 1 jest bardzo mały, chcieliśmy skorzystać ale jedyne zajęcia które są kółkiem szachowym przypadają w godzinie lekcji.”*
2. *„Bardzo ciekawe zajęcia odbywają się niestety kolidując z planem lekcji dziecka, co uniemożliwia uczestnictwo.”*

3. *„Zajęcia dodatkowe mogłyby być realizowane podczas przebywania dzieci na świetlicy.”*
4. *„Mam nadzieję że nauczyciele nie będą wywyższać dzieci które dobrze się uczą ale tak że dadzą szansę tym słabszym. Powinny być zajęcia dodatkowe które uczyłyby dzieci tolerancji, szacunku wobec siebie i innych gdyż nie ma kar za zachowania dzieci które wyśmiewają się i utrudniają funkcjonowanie w szkole innym dzieciom, za swoje zachowanie powinny być wyciągane adekwatne działania i konsekwencje.”*
5. *„Zajęcia dodatkowe powinny być dopasowane do potrzeby dziecka i jego umiejętności. Wychowawca i rodzic w idealnej opcji powinni cyklicznie rozmawiać i wspólnie podsumowywać kierunki rozwoju dziecka, które służą nie tylko bieżącej edukacji i wychowaniu: szans i zagrożeń dla dziecka, ale również ukierunkowaniu ucznia na zajęcia dodatkowe wg. jego predyspozycji, umiejętności i rozwijających się talentów. Wtedy dodatkowe zajęcia mają sens. W przypadku dzieci, które są w trakcie edukacji wczesnoszkolnej zajęcia dodatkowe organizowane przez szkołę musiałby odbywać się w ramach godzin szkolnych (przed, albo po lekcjach/świetlica) po to aby dziecko mogło produktywnie i efektywnie wykorzystać czas poświęcony na szkołę, ale również po to żeby nie czulo się przeciążone. Dodatkowe zajęcia, na które decydują się rodzice poza godzinami lekcyjnymi odbywają się najczęściej popołudniami, gdzie nie ma możliwości "wciśnięcia" dodatkowych godzin i planów rozwojowych dla dziecka w ramach zajęć szkolnych pozalekcyjnych. Jeżeli rodzice mają możliwości stworzą dodatkowy obszar do rozwoju dziecka w ramach potrzeb indywidualnych swojego dziecka. Zajęcia dodatkowe w szkole mają dla naszego dziecka sens wtedy, kiedy organizowane będą w godzinach szkolnych: 8-16 i chętnie dołączymy za dodatkową opłatą w takich możliwościach, zgodnie z wypełnioną ankietą.”*
6. *„Organizacja zajęć z przedsiębiorczości i zarządzania/gospodarowania pieniędzmi, obecna oferta zajęć dodatkowych nie zawiera takiej tematyki. Są jedynie rozmieszczone automaty po szkole, które kuszą i zachęcają dzieci do bezmyślnego wydawania pieniędzy na niezdrowe produkty.”*
7. *„Oczekuję od pedagogów żeby to oni właśnie zwracali uwagę na indywidualne możliwości i zainteresowania dzieci w konkretnych przedmiotach lekcyjnych czy zagadnieniach i tworzenie ciekawych zajęć dodatkowych dla uczniów”*
8. *„Zdecydowanie brak jest zachęty ze strony nauczycieli (dot.dzieci mniej otwartych, niesmiałych). Przedstawienie oferty dodatkowych zajęć tak by dziecko nie krępowalo się spróbować w nich uczestniczyć”*

9. *„Zajęcia językowe są bardzo nudne, dziecko mówi że cały semestr robi prawie to samo i po ok. miesiącu już nie jest tak bardzo chętne do uczęszczania na te zajęcia. Mało jest zajęć poruszających zagadnienia tolerancji, akceptacji i samooceny.”*
10. *„Byłbym skłonny nawet płacić za zajęcia dodatkowe, ale ściągać do naszej szkoły dobre firmy, nauczycieli lub instruktorów, którzy realizowaliby zajęcia dodatkowe nawet po godzinach szkolnych, ale żebym nie musiał tracić czasu i wozić dzieci do Kielc. Może to też być kadra szkolna, ale czasami dzieciom lepiej robią zajęcia z kimś "z zewnątrz". Fajnie byłoby też, żeby zajęcia były realizowane w "czasie świetlicowym", ale podejrzewam, że to może być trudne do zrealizowania.”*
11. *„Proszę o zajęcia korekcyjne wad postawy.”*
12. *„w naszym przypadku plan uniemożliwia korzystanie z około czterech kółek na które chciałyby uczęszczać moje dzieci”*
13. *„Chciałabym, aby rodzice dostali jakąś rozpiskę dot. jakie zajęcia pozalekcyjne są organizowane w szkole. Interesują mnie zajęcia korekcyjne z wad postawy przede wszystkim.”*
14. *„W SP zbyt mała ilość ciekawych zajęć dodatkowych. Większość przypisana do konkretnej wręcz klasy, czyli ogół nie może brać w nich udziału.”*

11.2. POTRZEBY UCZNIÓW W ZAKRESIE ZAJĘĆ DODATKOWYCH

W ankiecie internetowej prowadzonej w dniach 21.09-03.10.2023 wzięło udział 249 uczniów z 352 uczniów uczęszczających do klas IV-VIII, a więc ponad 70% populacji tych klas. Największy odsetek uczestników badania stanowili uczniowie klas VI (26%) oraz klas IV (24%). Biorąc jednak pod uwagę liczebność klas, najmocniej reprezentowane były klasy IV (aż 87% uczniów tych klas wzięło udział w badaniu) oraz VIII (z odsetkiem na poziomie 85%). Najslabiej reprezentowane były natomiast klasy V i VII (w badaniu wzięła udział ponad połowa uczniów tych klas – 58%).

63% uczniów potwierdziło, że w poprzednim roku szkolnym brało udział w zajęciach dodatkowych organizowanych przez Szkołę. 37% badanych brało udział w zajęciach sportowych, 34% w dodatkowych zajęciach z języków obcych, a co piąty uczeń w dodatkowych zajęciach z matematyki. Żaden z uczniów nie wskazał, że uczestniczył w dodatkowych zajęciach z chemii/biologii, przedsiębiorczości czy też antydyskryminacji lub edukacji ekologicznej. Niski był również odsetek osób uczestniczących w dodatkowych zajęciach podnoszących kompetencje cyfrowe (tylko 4% badanych). Są to obszary tematyczne, które nie były priorytetowo traktowane w poprzednim roku szkolnym. Dodatkowo tylko 45% uczniów chętnie brało udział w zajęciach dodatkowych. Może to wynikać także z ograniczonej możliwości wyboru zajęć dodatkowych.

Przeważnie zajęcia dodatkowe były dedykowane wybranym klasom a czasami godziny prowadzenia zajęć uniemożliwiały uczestnictwo w zajęciach zainteresowanych osób z innych klas.

Na pytanie, w których zajęciach uczniowie najbardziej chcieliby uczestniczyć, ponad połowa wybrała zajęcia sportowe (51%). Kolejnym wyborem były zajęcia artystyczne (26% uczniów), dodatkowe zajęcia z języków obcych (25%) oraz zuchy/harcerstwo (19%). Co ciekawe uczniowie chcieliby uczestniczyć także w dodatkowych zajęciach z robotyki/warsztatów konstrukcyjnych (16%), matematyki (14%) informatyki/kompetencji cyfrowych (9%) a także interesują ich tematy, w których nie dane było im uczestniczyć w poprzednim roku szkolnym tj: edukacja ekologiczna (4%), przedsiębiorczość (5%) czy też chemia/biologia (aż 12%). Co dziesiąty uczeń jest zainteresowany także zajęciami ze znajomości różnych zawodów, a także dodatkowymi zajęciami psychologiczno-pedagogicznymi. Aż 16% uczniów wskazało odpowiedź „Inne” tj. piłka nożna, aktorstwo i zajęcia teatralne, warsztaty kulinarne, a także informatyczno-gejmingowe. Zainteresowania uczniów są zatem bardzo szerokie i różnorodne, tak więc oferta zajęć dodatkowych powinna być możliwie jak najbardziej różnorodna i dopasowana do takich oczekiwań. Jednocześnie ilość zajęć powinna być skorelowana z bieżącym planem lekcji, żeby nie wykluczać uczniów z możliwości udziału w interesujących ich zajęciach.

Uczniowie uważają, że aktualnie najbardziej istotną kwestią w kontekście zajęć dodatkowych w szkole jest dobieranie zajęć do ich potrzeb i możliwości (50%), ale uczniowie postulują jednocześnie zupełną dowolność w wybieraniu zajęć (45%). Te dwie kwestie nie wykluczają się i dają możliwość diagnozowania zainteresowań uczniów, rekomendowanie tematów i obszarów przez nauczycieli, pedagogów, rodziców, natomiast należy uwzględniać indywidualne preferencje uczniów, tak aby wsparcie nie miało charakteru przymusowego. Tylko 7% uczniów godzi się na prowadzenie zajęć w soboty, ferie i wakacje. Uczniowie uznają, że zajęcia powinny być prowadzone zarówno przez nauczycieli/trenerów spoza szkoły (18%), jak i kadrę szkolną (16%). Co czwarty uczeń uznaje, że zajęcia powinny odbywać się do godz 16.00 w dni nauki szkolnej.

Według uczniów największą przeszkodą w uczestnictwie w zajęciach dodatkowych jest bieżący plan lekcji, który uniemożliwia udział w zajęciach (28%) a drugą najistotniejszą w ich mniemaniu przeszkodą jest zmęczenie dzieci (25%). Dzieci wskazują także, że udział w zajęciach uniemożliwia im np. korzystanie z autobusu szkolnego lub udział w zajęciach pozaszkolnych. Co dziesiąty uczeń uważa, że do udziału zniechęca go nudna i mało atrakcyjna forma zajęć.

2/3 uczniów bierze udział w zajęciach dodatkowych, ale poza Szkołą i uznaje, że tym co najbardziej je odróżnia od zajęć w szkole to zróżnicowane grupy dzieci – z innych szkół miejscowości (25%) oraz, że zajęcia prowadzone są przez ciekawych nauczycieli i instruktorów.

Uczniowie, w przeciwieństwie do swoich rodziców/opiekunów uznają, że nie mają dużo czasu na zajęcia dodatkowe (47%). Tyle samo rodziców uznało, że dzieci mają dużo czasu na zajęcia dodatkowe. Może to świadczyć o odmiennej perspektywie i różnym postrzeganiu kwestii czasu poświęcanego na naukę. Uczniowie i rodzice są jednak zgodni, że każde zajęcia dodatkowe pozytywnie wpływają na rozwój dzieci (odpowiednio 60% i 82%). Ponad połowa uczniów twierdzi, że dzieci nie powinny mieć jak największej ilości zajęć dodatkowych i pozalekcyjnych. Tu istotna jest kwestia dobrowolności udziału. Uczniowie uważają, że powinni mieć głos w decydowaniu o wyborze zajęć dodatkowych. W trakcie porównania wyników widać, że rodzice są bardziej kategoryczni i zdecydowani w swoich odpowiedziach, natomiast uczniowie nie przyjmują ogólnikowych stwierdzeń nt zajęć dodatkowych za oczywiste i pozostawiają szersze pole do dyskusji.

Na pytanie: *Jakie umiejętności chciałbyś/chciałabyś jeszcze mocniej rozwijać u siebie?* najczęstszym wyborem było sprawne posługiwanie się językiem obcym (35%), odpowiedzialność (33%), umiejętność bycia szczęśliwym (31%) i rozwiązywania problemów (27%). Więcej niż 15% uzyskały również: umiejętności cyfrowe i matematyczne, współdziałanie w zespole, grupie, umiejętność adekwatnej samooceny oraz umiejętności manualne i techniczne. Bardzo duża ilość odpowiedzi w kategorii: *inne* odnosiła się do umiejętności w sportach drużynowych (piłka nożna, piłka ręczna).

Poniżej zaprezentowane zostaną również odpowiedzi udzielone na pytanie otwarte: *Czy chcesz jeszcze coś dodać od siebie i napisać w kwestii zajęć dodatkowych w naszej szkole?* (pisownia oryginalna):

1. „zajęcia z zaakceptowania siebie”
2. „powinny być zajęcia dodatkowe z lego i historii”
3. „Za dużo nauki”
4. „dużo zajęć sportowych”
5. „Na zajęcia powinni uczyć nauczyciele z po za szkoły innym doświadczeniem i pomysłami i możliwość ciekawszego przedstawienia oraz zajęcia powinni być dopasowywane do nas a nie do nauczycieli . Oprócz zajęć o tematyce szkolnej powinny być zajęcia rozwijające nasze pasję np artystyczne oraz z innych dziedzin sportu takich jak akrobatyka czy lekcje śpiewu Ps:Zajęcia siatkówki są za wcześnie a chciałabym Na nie uczęszczać”
6. „Zajęcia dodatkowe w naszej szkole powinny być prowadzone przez osoby z poza naszej placówki mające lepsze doświadczenie w danej dziedzinie i posiadających możliwość ciekawszego przedstawienia tematyki aktywności, ciekawszy przebieg zajęć, uregulowany plan zajęć dodatkowych w naszej szkole, zajęcia powinny być dopasowywane do nas a nie

do nauczyciela, oraz oprócz zajęć o tematyce szkolnej powinny być zajęcia rozwijające nasze pasję np. zajęcia artystyczne, oraz z innych dziedzin sportu tak jak akrobatyka czy lekcja śpiewu.”

7. *„PODZIELIĆ ZAJĘCIA NA ZAAWANSOWANE I PRZECIĘTNE”*
8. *„Zajęcia dod. dopasowane do planu lekcji”*
9. *„gejmerstwo na komputerze”*
10. *„Sa bardzo nudne, najlepiej szkoła powinna dodać zajęcia budujące masę mięśniową, uczące prawidłowego odżywiania itp.”*
11. *„Włoski język.”*
12. *„Zajęcia informatyczne 2 razy w tygodniu”*
13. *„Większość czasu zajęcia są nudne”*
14. *„zajęcia super i z chęcią zamierzam na nie chodzić”*
15. *„Ręczna mi wystarczy :)”*

Oprócz badań ankietowych, we wrześniu 2023 prowadzone były także wywiady swobodne z gronem pedagogicznym a także kadrą zarządzającą Szkołą. Poniżej zaprezentowane są sugestie, propozycje oraz spostrzeżenia dotyczące podniesienia jakości kształcenia w Szkole.

Zapotrzebowanie uczniów na zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe:

Uczniowie, w trakcie zajęć lekcyjnych i poza nimi, zgłaszają zapotrzebowanie na zajęcia rozwijające takie kompetencje jak:

- kompetencje informatyczne (programowanie);
- kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
- porozumiewanie się w językach obcych z wykorzystaniem narzędzi TIK, multimedialnych programów do nauki języka, for społecznościowych i dostępnych komunikatorów (kontakty z rówieśnikami ze szkół europejskich);
- umiejętność uczenia się;
- przedsiębiorczość i kreatywność.

Zapotrzebowanie uczniów w zakresie rozwijania ich kompetencji informatycznych:

- funkcjonowanie w szkole kół informatycznych;
- nauka programowania (nie tylko w Scratch);
- zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów robotyką i informatyką;

- sprawny i w miarę nowoczesny sprzęt komputerowy wraz z aktualnym oprogramowaniem;
- bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z nowoczesnych technologii i zasobów sieciowych;
- programy komputerowe do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- zajęcia kompensujące deficyty rozwojowe i wyrównujące braki w wiadomościach i umiejętnościach uczniów, na których wykorzystywane będą narzędzia TIK.

Forma doradztwa edukacyjnego w szkole oferowanego uczniom

W szkole prowadzone jest doradztwo zawodowe przez doradcę zawodowego, pedagoga szkolnego oraz wychowawców klasowych. Doradztwo ma następującą formę:

- dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej warsztaty grupowe (poziom dostosowany do wieku np. pokaz filmów o różnych zawodach, pogadanki z pedagogiem, spotkania „Rodzic jako Ekspert”)
- dla uczniów klas IV-VIII szkoły podstawowej warsztaty grupowe, doradztwo indywidualne, wyjścia do zakładów pracy znajdujących się w najbliższej okolicy;
- dyżur specjalisty;
- wizyty przedstawicieli szkół średnich z ofertami szkół;
- analiza stron internetowych z ofertami szkół średnich.

Zapotrzebowanie na wyposażenie szkoły:

- wymiana przestarzałego sprzętu komputerowego;
- wymiana laptopów przeznaczonych do użytku przez nauczycieli;
- wymiana części projektorów multimedialnych;
- zakup ekranu multimedialnego celem uatrakcyjnienia i zdynamizowania procesu edukacyjnego;
- pomoce dydaktyczne umożliwiające naukę programowania i rozwijanie zainteresowań uczniów;
- aktualne oprogramowanie do pracowni komputerowych;
- pomoce naukowe potrzebne do prowadzenia zajęć z przedmiotów przyrodniczych (chemii, biologii, fizyki);
- dostęp do platformy e-learningowej;
- wyposażenie pracowni przyrodniczej w cyfrowe laboratorium;

- pomoce dydaktyczne do nauki matematyki, języka angielskiego i przedmiotów przyrodniczych przeznaczonych dla uczniów klas I-III;
- oprogramowanie wspierające naukę przedmiotów przyrodniczych, matematyki i języka angielskiego;
- dostęp do e-booków z różnych przedmiotów;
- oprogramowanie komputerowe do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- wyposażenie umożliwiające prowadzenie zajęć metodą doświadczenia i eksperymentu – zakup odczynników chemicznych, zakup modeli anatomicznych człowieka oraz szaf i gablot umożliwiających przechowywanie materiałów;
- wyposażenie umożliwiające prowadzenie zajęć ekologiczno-przyrodniczych – np. wiata przyrodnicza, stacja meteorologiczna, donice/skrzynie umożliwiające sadzenie i wzrost roślin – metoda obserwacji przy prowadzeniu grządek szkolnych.

Zapotrzebowanie na doskonalenie kompetencji zawodowych kadry pedagogicznej:

Według kadry zarządzającej placówką, w Szkole potrzebne jest przeszkolenie nauczycieli z następujących obszarów:

- wykorzystanie nowych narzędzi TIK w prowadzeniu zajęć obowiązkowych i pozalekcyjnych (praca w chmurze, wykorzystanie platform elearningowych, ankietowanie i testowanie, tworzenie interaktywnych materiałów dydaktycznych w sieci, wykorzystanie telefonów komórkowych uczniów do przeprowadzania quizów i testów itp.);
- programowanie dla nauczycieli klas I-III;
- aktywne uczenie języka obcego za pomocą narzędzi TIK oraz technik pamięciowych;
- wykorzystanie TIK w pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym do rozpoznawania ich potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych;
- bezpieczeństwo w sieci oraz stosowanie praw autorskich do treści edukacyjnych dostępnych w Internecie;
- nauczanie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych oparte na metodzie eksperymentu.

Zapotrzebowanie rodziców dotyczące oferty szkoły:

W wyniku wywiadów swobodnych z rodzicami i opiekunami dzieci uczących się w Szkole dodatkowo uzyskano informacje o pożądanym formach kształcenia dzieci i młodzieży:

- prowadzenie zajęć z robotyki i programowania;
- przeprowadzanie różnych doświadczeń naukowych w ramach kół zainteresowań;
- rozwijanie kompetencji językowych z języka angielskiego i niemieckiego;
- funkcjonowanie koła matematycznego wspierającego ciekawość u uczniów zdolnych oraz wyrównującego braki w wiadomościach i umiejętnościach, na których wykorzystywane będą narzędzia TIK.

11.3. ZAPOTRZEBOWANIE SZKOŁY W ZAKRESIE CYFRYZACJI I ROZWOJU KOMPETENCJI CYFROWYCH

Zapotrzebowanie w zakresie cyfryzacji Szkoły, w tym rozwój kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli jest zgodne z dokonaną w dniach 25.09-03.10.2023 samooceną przy wykorzystaniu narzędzia SELFIE.

Przeanalizowano średnie odpowiedzi dla każdego obszaru objętego badaniem a poniżej zaprezentowane są zbiorcze wyniki w poszczególnych obszarach. Za wyniki „niskie” uznano wyniki nie przekraczające poziomu 3.5 w pięciostopniowej skali. Za wyniki wysokie należy uznać wyniki 4,5 i wyższe (w pięciostopniowej skali).

Najniższe, średnie wyniki w badaniu uzyskały następujące obszary:

Obszar A1) strategia cyfrowa – średnia: 3.0

Wynik ten potwierdza, że w szkole brak jest strategii cyfrowej, która przyjąłaby formę sformalizowanego dokumentu zawierającego szczegółowe kierunki rozwoju i zmiany oraz przykładowe rozwiązania dotyczące cyfryzacji placówki szkolnej. Oczywiście funkcjonuje w świadomości kadry i nauczycieli zbiór przekonań „jak być powinno” i „jakie zmiany należy wprowadzić”, ale strategia ta nie przyjęła formy dokumentu. W szkole podejmowane są działania doraźne związane z poprawą infrastruktury cyfrowej lub nabywaniem kompetencji cyfrowych przez uczniów i nauczycieli, które wynikają z bieżących potrzeb. Te działania nie wynikają z długofalowo przyjętych i opisanych potrzeb. Strategia winna być opracowana z udziałem wszystkich grup interesariuszy: kadra zarządzająca, nauczyciele, uczniowie, a także rodzice lub opiekunowie dzieci.

Obszar C8) urządzenia cyfrowe do uczenia się – średnia 3.3;

Kadra zarządzająca, ocenia, że uczniowie mają dostęp do urządzeń cyfrowych, z których mogą korzystać, kiedy tego potrzebują. Dostęp ten oceniają jednak na poziomie 3,5. Natomiast sami uczniowie możliwość korzystania z komputerów i tabletów, kiedy tego potrzebują, oceniają zdecydowanie niżej (średnia dla ich grupy to 3,1). Średni wynik grup badanych w tym obszarze

jest stosunkowo niski i wynosi 3,3. Świadczy to o niewystarczającym, w opinii uczniów i kadry, wyposażeniu szkoły w narzędzia cyfrowe. Dostęp do sprzętu powinien być zwiększony. Wiązać się to musi z nakładami finansowymi na zakup nowego sprzętu (komputery, tablety) i oprogramowania. Jest to szczególnie istotne w kontekście postępu technologicznego. Sprzęt cyfrowy musi być w miarę nowy, o odpowiednich parametrach, które umożliwić mają korzystanie z nowoczesnych programów dydaktycznych, graficznych, umożliwiających programowanie oraz być kompatybilne z narzędziami peryferyjnymi i multimedialnymi pomocami cyfrowymi.

Obszar B2) – dyskusja na temat korzystania z technologii – średnia 3.4:

W tym obszarze najwyższą ocenę wystawiła kadra zarządzająca (4.0), a najniższą uczniowie (2.8). Pytanie dotyczyło tego, czy w szkole dyskutuje się na temat zalet i wad nauczania z wykorzystaniem technologii. Z odpowiedzi wynika, że dyskusje te się odbywają, ale uczniowie mają wyraźny niedosyt w tym obszarze i powinno się zintensyfikować działania w tym obszarze poprzez prowadzenie większej ilości szkoleń cyfrowych, warsztatów, dyskusji i rozmów nt. korzystania z technologii i tego jakie to niesie za sobą skutki (zarówno pozytywne, jak i negatywne). Tego typu dyskusje i warsztaty powinny być rozszerzone także o tematykę bezpiecznych zachowań w środowisku online.

Obszar C3) – dostęp do internetu – średnia 3.4:

Kwestia dostępu do internetu w szkole w celach edukacyjnych jest również niżej oceniana przez uczniów, aniżeli przez kadre. Możliwość korzystania z internetu uczniowie ocenili na poziomie 2.8, natomiast nauczyciele i kadra na poziomie 4.0. Ponownie to oceny uczniów są niższe a kadry wysokie. Może to świadczyć o tym, że dostęp uczniów do internetu jest w znacznym stopniu utrudniony, co może być powiązane z istniejącą infrastrukturą szkolną. Korzystanie z internetu w celach edukacyjnych wymaga z jednej strony korzystania z ograniczonych sprzętowych zasobów szkolnych, które są udostępniane przede wszystkim na lekcjach informatyki. Natomiast korzystanie z internetu na własnych urządzeniach typu laptop czy tablet, raczej w szkole nie występuje. Dlatego uczniowie mogą nisko oceniać kwestię dostępu do internetu w celach edukacyjnych. W przypadku kadry szkolnej może występować bardziej życzeniowy charakter odpowiedzi.

Obszar F1) – dostosowanie się do potrzeb uczniów – średnia 3.5:

Oceniany był także poziom wykorzystania technologii cyfrowych w celu dostosowania nauczania do indywidualnych potrzeb uczniów. Przedstawiciele kadry i nauczycieli ocenili wykorzystywanie technologii w celu indywidualizacji procesu nauczania na poziomie 4.0, natomiast uczniowie ponownie ocenili to wykorzystanie niżej – poziom 3.0. Uczniowie ocenili,

że wykorzystanie technologii nie odpowiada w pełni ich potrzebom. Pokrywa się to z badaniami ankietowymi oraz wywiadami swobodnymi, gdzie uczniowie wskazują potrzebę uatrakcyjnienia zajęć poprzez wykorzystanie narzędzi i metod TIK.

12. WNIOSKI Z DIAGNOZY - PODSUMOWANIE

1. Z analizy wyników egzaminu ósmoklasisty z ostatniego roku oraz egzaminów ósmoklasisty wynika, że szkoła znajduje się na bardzo wysokiej pozycji, co świadczy o bardzo dobrych osiągnięciach w nauce uczniów naszej szkoły.
2. Szkoła proponuje uczniom adekwatną ofertę zajęć pozalekcyjnych, jednak uczniowie zgłaszają zapotrzebowanie na zajęcia rozwijające kompetencje informatyczne, matematyczne, przyrodnicze, językowe, artystyczne, sportowe oraz naukę programowania i robotyki.
3. W szkole prowadzone jest doradztwo zawodowe, natomiast formuła zajęć i prowadzone działania są mało atrakcyjne dla uczniów.
4. Uczniowie zainteresowani są rozwijaniem swoich umiejętności w obszarze programowania i robotyki.
5. W zakresie rozwijania kompetencji cyfrowych oraz prowadzenia zajęć potrzeby uczniów i nauczycieli są zbieżne.
6. Kadra pedagogiczna szkoły posiada wysoki kwalifikacje i jest zaangażowana w doskonalenie zawodowe i samodoskonalenie. Nauczyciele zgłosili jednak zapotrzebowanie na doskonalenie w zakresie wykorzystania nowych narzędzi TIK w nauczaniu i w pracy z uczniami o różnych potrzebach edukacyjnych. Wskazano także potrzebę podnoszenia kompetencji z zakresu umiejętności miękkich tj. mediacje szkolne, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu Ponadto nauczyciele informatyki i zajęć komputerowych zainteresowaniu są doskonaleniem w zakresie programowania i robotyki. Nauczyciele przedmiotów przyrodniczych i matematyki chcieliby rozwinąć swoje kompetencje w zakresie nauczania opartego na e-learningu. Natomiast nauczyciele języków obcych dążą do aktywnego nauczania języka obcego za pomocą narzędzi TIK oraz programów multimedialnych.
7. Wszyscy nauczyciele wykazują chęć podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie nowych metod prowadzenia zajęć, które mogłyby uatrakcyjnić proces dydaktyczny.
8. Zarówno kadra pedagogiczna, uczniowie oraz rodzice i opiekunowie zauważają konieczność wprowadzenia zajęć rozwijających umiejętności tj. rozwiązywanie problemów, praca w grupie, przedsiębiorczość, a także zapobieganie przemocy w szkole,

dbanie o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży oraz ich bezpieczeństwo przy korzystaniu z internetu i nowoczesnych technologii.

9. Baza sprzętowa szkoły wymaga odświeżenia i doposażenia:
  - przestarzały sprzęt sprawia, że zainteresowanie uczniów informatyką jest bardzo małe;
  - obecny stan wyposażenia znacznie utrudnia i ogranicza możliwości przeprowadzania zajęć z wykorzystywaniem nowoczesnych technologii;
  - obecny sprzęt komputerowy i oprogramowanie uniemożliwia realizację podstawy programowej z informatyki.
  - Słabe wyposażenie pracowni chemiczno-biologicznej
  - Brak pracowni przyrodniczej i z edukacji ekologicznej
10. Brak nowoczesnego oprogramowania ogranicza innowacyjną działalność szkoły w zakresie nauczania przedmiotów matematyczno-przyrodniczych.
11. Konieczne jest diagnozowanie indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów i oferowanie im wsparcia z zakresu zajęć dodatkowych w taki sposób, aby wykorzystywać maksymalnie indywidualny potencjał edukacyjny uczniów.

13. KSZTAŁTOWANIE I ROZWIJANIE U UCZNIÓW KOMPETENCJI KLUCZOWYCH – REKOMENDACJE

13.1. Cele wsparcia

- Wzrost kompetencji uczniów z przedmiotów przyrodniczych i matematycznych;
- Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów;
- Polepszenie wyników uzyskiwanych przez uczniów w egzaminach zewnętrznych;
- Rozbudzanie ciekawości poznawczej ucznia przez zróżnicowanie metod i form pracy;
- Wsparcie uczniów w „mądrym” wykorzystywaniu narzędzi informatycznych;
- Podnoszenie jakości pracy szkoły w zakresie kształcenia poprzez poszerzenie umiejętności cyfrowych nauczycieli;
- Poznawanie nowych metod i narzędzi dla edukacji związanych z rozwojem technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- Podniesienie atrakcyjności procesu nauczania i uczenia się poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii, w tym samym podniesienie motywacji uczniów do nauki;

- Podniesienie poziomu atrakcyjności procesu nauczania poprzez wykorzystywanie komputerowych programów edukacyjnych, lekcji z wykorzystaniem zasobów Internetu, prezentacji komputerowych, pracy w „chmurze” i innych narzędzi TIK;
- Dostosowanie bazy szkoły do wyzwań nowoczesnego procesu dydaktycznego, szczególnie w zakresie TIK, matematyki, przedmiotów przyrodniczych i języka obcego;
- Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu nauczycieli;
- Poznawanie możliwości wykorzystania zasobów internetowych w nauczaniu;
- Stosowanie innowacyjnych i nowatorskich metod i form pracy dydaktycznej;
- Zdobywanie wiedzy i umiejętności przez nauczycieli przedmiotów matematycznych i przyrody w zakresie prowadzenia zajęć metoda eksperymentu, wykorzystania wiedzy w praktyce, projektu problemowego;
- Poszerzanie zasobu propozycji edukacyjnych do wykorzystania na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.

13.2. Środki do realizacji założonych celów – zakres wsparcia

- Unowocześnienie sprzętu komputerowego oraz doposażenie szkoły w narzędzia TIK i oprogramowanie komputerowe (zakup sprzętu komputerowego do 1 pracowni komputerowej wraz z oprogramowaniem - wymiana przestarzałych komputerów z nieaktualnym oprogramowaniem, uniemożliwiających realizację podstawy programowej z informatyki oraz zakup dodatkowej pracowni komputerowej, dzięki której uczeń będzie mógł pracować samodzielnie).
- Doposażenie klasopracowni przyrodniczych w nowoczesne pomoce dydaktyczne;
- Wyposażenie placówki w dodatkową przestrzeń z zakresu działań proekologicznych „Zielona wiata przyrodnicza” wraz z donicami/grządkami do prowadzenia zajęć doświadczalnych;
- Doposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne i sprzęt oraz oprogramowanie do wspomaganie rozwoju uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi;
- Zakup innych pomocy dydaktycznych i urządzeń TIK związanych z prowadzeniem zajęć pozalekcyjnych, które sprawią, że zajęcia te będą unikatowe i rozbudzą potencjał umysłowy uczniów.
- Szkolenie nauczycieli w zakresie:

- a) obsługi urządzeń cyfrowych oraz narzędzi TIK (technologie informacyjno-komunikacyjne) w nauczaniu przedmiotowym w oparciu o kursy, szkolenia organizowane we współpracy z innymi placówkami oświatowymi.
  - b) doskonalenia warsztatu i nowatorskich metod prowadzenia zajęć
  - c) wykorzystania narzędzi cyfrowych w nauczaniu przedmiotowym w tym programów i aplikacji wspomagających nauczanie oraz dydaktycznych serwisów internetowych w trakcie zajęć z uczniem z niepełnosprawnościami oraz w kształceniu informatycznym.
  - d) programowania i robotyki (szczególnie nauczyciele informatyki)
  - e) indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
  - f) stosowania aktywizujących metod pracy z uczniem opartej na metodzie doświadczalnej i badawczej.
  - g) wykorzystania w nauczaniu e - podręczników i e— materiałów dydaktycznych znajdujących się w sieci stworzonych dzięki środkom EFS.
  - h) kształtowania właściwych postaw/umiejętności oraz kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych na rynku pracy
  - i) mediacji rówieśniczych, przeciwdziałania przemocy, zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz antydyskryminacji
  - j) rozwijania aktywności twórczej i umiejętności poznawczych uczniów z wykorzystaniem nowoczesnych technologii
- Motywowanie nauczycieli do wdrażania w szkole innowacyjnych i nowatorskich pomysłów i rozwiązań;
  - Podejmowanie przez nauczycieli działań w zakresie rozbudzania przedsiębiorczości i kreatywności uczniów oraz rozbudzania ich zainteresowań poznawczych;
  - Organizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, rozwijających i kompensacyjnych służących wspieraniu uczniów;
  - Upowszechnienie nowoczesnego, aktywnego i praktycznego nauczania poprzez rozwijanie kompetencji uczniów z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) poprzez:
    - a) realizację dodatkowych zajęć dydaktycznych w szkole w celu wyrównania dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia.

- b) kształtowanie i rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności w tym kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej.
  - c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń.
  - d) stosowania nowych form pracy rozwijających uzdolnienia uczniów.
  - e) realizację zajęć organizowanych poza szkołą we współpracy z innymi placówkami w tym szkołami podstawowymi.
- Zwiększenie liczby kół informatycznych, językowych, matematycznych oraz zajęć z programowania i robotyki;
  - Realizacja w klasach zajęć o innowacyjnych rozwiązaniach metodycznych, programowych i organizacyjnych;
  - Organizacja kół zainteresowań, warsztatów, laboratoriów i konsultacji dla uczniów;
  - Proponowanie uczniom ciekawych form prowadzenia zajęć przedmiotowych i kół zainteresowań;
  - Organizowanie zajęć terenowych i warsztatowych poza terenem szkoły (tzw zajęcia outdoorowe) oraz wyjazdów naukowych.

13.3 Docelowe grupy wsparcia

Grupą docelową objętą wsparciem w ramach planowanych działań powinni być:

- uczniowie klas I-III szkoły podstawowej – uczniowie młodszy – dopasowanie zajęć do potrzeb i możliwości rozwojowych, społecznych i edukacyjnych;
- uczniowie klas IV-VI szkoły podstawowej – uczniowie średni - dopasowanie zajęć do potrzeb i możliwości rozwojowych, społecznych i edukacyjnych;
- uczniowie klas VII-VIII szkoły podstawowej – uczniowie starsi - dopasowanie zajęć do potrzeb i możliwości rozwojowych, społecznych i edukacyjnych;
- nauczyciele wszystkich przedmiotów w zakresie podnoszenia kwalifikacji przedmiotowych, edukacji włączającej a także innych kwalifikacji i kompetencji istotnych z punktu widzenia Szkoły (w tym w wykorzystaniu technologii do celów edukacyjnych);
- rodzice i opiekunowie uczniów w zakresie wsparcia w procesie edukacyjnym dzieci, zdrowia psychicznego, przeciwdziałania przemocy i antydyskryminacji.